Jaargang 112. Vrijdag, 7 October 1853. No. 80.

GRONINGER

COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Deze Courant wordt uitgegeven des Dingsdags *en* Vrijdags. *De abonnementsprijs voor den jaargang* 1853 *is f* 8—32, *en* franko *per post f* 9—36; *voor het vierde kwartaal f* 2—08 *en per post f* 2—34. *Zij die op de Bijbladen zijn geabonneerd, betalen eene verhooging van hoogstens* 60 *Cents per jaar.*

De tweede Editie, *die in het afgeloopen kwartaal aan de Geabonneerden ten platten lande, welke zulks hebben opgegeven, des Dingsdags en Vrijdags middags werd verzonden en waarin de Marktberigten van* [illegible] *en de laatste Zeetijdingen zijn opgenomen,* [illegible] *denzelfden prijs afgeleverd.*

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, — gezien de door den Gemeente-Ontvanger, bij missive van den 4den dezer, no. 347, ingezonden **LIJST** van **INSCHRIJVING** op de **GELDLEENING** van **f 250,000,** ter bestrijding der kosten, benoodigd voor de daarstelling en inrigting eener Gasfabrijk in deze Gemeente, naar eene jaarlijksche rente van 3½ ten honderd, uit welke lijst blijkt, dat voor de som van **f 114,000** is ingeschreven;

Gezien art. 15 van het Plan der gemelde Geldleening, geplaatst achter de Notificatie van Burgemeester en Wethouders van den 19den September 1853, waarbij de Inschrijving is opengesteld op den 3den en 4den dezer; —

Brengen ter algemeene kennis, dat de **INSCHRIJVING** op de gemelde **GELDLEENING** op **gelijke Voorwaarden** en op **dezelfde wijze,** doch TEGEN **eene jaarlijksche rente van 4 ten honderd,** bij deze **op nieuw** wordt opengesteld ten KANTORE van den GEMEENTE-ONTVANGER, op **Donderdag den 13den** en **Vrijdag den 14den October 1853,** telkens des voormiddags van negen tot namiddags twee uur; zullende, in gevolge het aangehaald artikel, gerekend worden, dat de bovengemelde som van *f* **114,000** naar **4 ten honderd** is ingeschreven.

GRONINGEN, 6 October 1853.

Burgemeester en Wethouders : J. SLOT.
De Secretaris : HORA SICCAMA.

Attestatiën de Vita.

Wordt bekend gemaakt, dat tot het afgeven der ATTESTATIËN DE VITA, ter bekoming zoowel van BURGERLIJKE en KERKELIJKE als MILITAIRE PENSIOENEN, op den 1sten October 1853 verschenen, in een der Vertrekken van het Raadhuis dezer Stad zitting zal worden gehouden, en wel op de navolgende dagen, des voormiddags van 9 tot 1 uur, als:

1) Voor de BURGERLIJKE en KERKELIJKE GEPENSIONEERDEN, benevens GEPENSIONEERDE MILITAIRE OFFICIEREN en GEPENSIONEERDE WEDUWEN, op VRIJDAG den 7den October 1853; en

2) Voor de GEPENSIONEERDE ONDEROFFICIEREN en verdere MANSCHAPPEN, op ZATURDAG den 8sten October 1853.

De **BETAALMEESTER** in de Arrondissementen *Groningen* en *Middelstum* geeft kennis, dat ten zijnen KANTORE betaalbaar zijn de **BURGERLIJKE** en **MILITAIRE PENSIOENEN,** ten laste van het Rijk, over de **derde drie maanden 1853.**

GRONINGEN, 5 October 1853.

De Betaalmeester voornoemd :
RENGERS.

NIEUWSTIJDINGEN.

EGYPTE.

De berigten uit Alexandrië van den 20sten Sept. bevestigen het berigt, dat *Stephan*-beij, minister van den Onderkoning, in afwachting van het besluit des laatstgenoemden, betreffende het protest der kooplieden, en op het verlangen der vreemde consuls, op zich heeft genomen de schorsing van het verbod des uitvoers van granen, en dat deze uitvoeren op groote schaal voortduurden.

RUSLAND-TURKIJE.

De laatste berigten aangaande het Oosten luiden oorlogszuchtig. De Keizer wil alleen de Weener nota aannemen, — de Sultan blijft die aanneming weigeren, beiden rusten zich steeds tot den oorlog toe; Oostenrijk sluit zich meer aan Rusland aan, Engeland en vooral Frankrijk kiezen eene tegengestelde rigting. Dat alles is weinig geschikt om de vredesmannen genoegen te doen. Maar er is toch iets, dat hen moet gerust stellen. Als men het jaargetijde in verband brengt met de landen, waar de vijandige legers tegenover elkaar staan, en de wateren, waar de vloten ten anker liggen, dan moet men wel tot het besluit komen, dat aan geen krijgvoeren voor 't oogenblik te denken valt, en voordat de tijd zal gekomen zijn, dat men weder aan vijandelijkheden kan denken, heeft de diplomatie ruimschoots gelegenheid het onweder af te wenden.

Per telegraaf werden Maandag l.l. te Weenen berigten ontvangen, vermeldende, dat de Divan, in eene den 26sten gehoudene avond-zitting, eenstemmig (120 leden tegenwoordig), besloten heeft den oorlog aan Rusland te verklaren, latende voorts de keuze der te nemen maatregelen aan den Sultan en zijne ministers over.

Volgens berigten uit Petersburg, die met de jongste poststoomboot te Stettin aangebragt zijn, heeft de Russische Oostzee-vloot bevel ontvangen naar Kroonstad te stevenen, om aldaar niet, als gewoonlijk, afgetakeld te worden, maar zeilvaardig te blijven liggen.

DUITSCHLAND.

Hoogst waarschijnlijk zullen de bedoelingen van het Pruissische kabinet, om het tolcongres te Berlijn tot het bewerkstelligen van zekere verminderingen in het bestaande toltarief over te halen, op den grooten tegenstand van eenige staten in Zuid-Duitschland schipbreuk lijden. Voor de aansluiting der hanzesteden aan het tolverein, waarvan sprake is, zou eene dergelijke uitkomst niet zeer bevorderlijk zijn.

— De Pruissische regering is voornemens onderhandelingen aan te knoopen, om aan de Noordzee voor de Pruissische marine eene haven te bekomen.

— De berigten betrekkelijk de reizigers *Barth* en *Vogel* uit de binnenlanden van Afrika loopen tot het begin der maand Mei. *Barth* bevond zich in Katscha, waar de Sultan *Sakata* hem met 200 ruiters op de reis naar Tombuktoe een eind wilde vergezellen. *Vogel* bevond zich in Burnu. Eerstgen. had brieven en geld uit Europa ontvangen.

— De bank te Berlijn heeft haar disconto met 1 pct. verhoogd.

— In de haven van Harburg (Hannover) is den 27sten September een schip van stapel geloopen; het is gebouwd voor rekening van het Britsche bijbelgenootschap en zal op de eerste reis 80 Duitsche zendelingen naar Amerika en Afrika voeren.

— Gedurende de maanden Mei, Junij, Julij en Augustus zijn alleen over Keulen 27,700 landverhuizers naar de plaatsen hunner nieuwe bestemming vertrokken.

— De Keizer van Oostenrijk en de Koning van Pruissen zijn den 2den October uit hunne staten naar Warschau vertrokken, alwaar de Keizer van Rusland zich ophoudt.

De zamenkomst der drie Noordsche mogendheden zal dus in plaats van te Olmutz, te Warschau plaats hebben.

Er is geen sprake van dat ook Engeland en Frankrijk bij deze zamenkomst zullen vertegenwoordigd worden. Men zou dus hieruit met regt de gevolgtrekking kunnen maken, dat zoo al de groote mogendheden nog niet eenstemmig werken voor de Oostersche kwestie, drie hunner het echter eens zijn.

De groote manoeuvres, die bij Warschau zullen worden uitgevoerd, beginnen den 2den en eindigen den 6den October.

De Fransche officieren, die het kamp bij Olmutz hebben bezocht, zullen, op verlangen van Keizer *Nikolaas*, ook de manoeuvres bij Warschau bijwonen.

— Naar luid van telegrafische depêches uit Weenen, zoude er worden gearbeid aan een nieuw bevredigings-ontwerp, 't welk der verhevene Porte zou worden aangeboden.

— De *Allg. Zeit.* meldt, dat de conferentie, welke den 25sten te Olmutz gehouden is tusschen de beide Keizers en den Prins van Pruissen, benevens de gezanten van Rusland en Oostenrijk, resultaten opgeleverd heeft, welke de vrienden van den vrede weder gerustheid kunnen schenken. Met name zoude het gelukt zijn, het Russische kabinet (dat is: den graaf *van Nesselrode*) tot het uitvaardigen van eene depêche te bewegen, ten einde de bezorgdheid en de bedenkingen, welke bij Frankrijk en Engeland, ten aanzien van de ophelderende nota (*dépêche explicative*) nopens de door Turkije verlangde wijzigingen, gerezen waren, uit den weg te ruimen.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 2 October.

Dezer dagen is, gelijk men weet, te Sheffield eene volksvergadering gehouden, waarin besloten is, het gouvernement aan te sporen tot het nemen van spoedig werkende en afdoende maatregelen, ten einde de Russen uit de Donau-vorstendommen te doen vertrekken en de Porte tegen verdere aanvallen van dien kant te beschermen. Op het daartoe ingezonden adres heeft de minister van buitenl. zaken, lord *Clarendon*, den 26sten Sept. een schriftelijk antwoord doen geven, inhoudende „dat Hr. Ms gouvernement den schok, welke aan de onafhankelijkheid van Turkije toegebragt is door het gewelddadig bezetten van een gedeelte van het Ottomanische gebied door Rusland, levendig gevoelt, en bij voortduring van oordeel is, dat de handhaving der onafhankelijkheid van Turkije volstrekt noodig is, niet alleen voor de Britsche belangen, maar ook voor de algemeene belangen van Europa; dat alzoo de adressanten zich verzekerd kunnen houden, dat Hr. Ms. gouvernement geene maatregelen zal verzuimen, welke het 't meest geschikt zal achten om dat gewigtige doel te bereiken."

(Sommigen laken lord *Clarendon* wegens dit officiële antwoord, dewijl men aan zulke vereenigingen het regt niet toekent om ministeriële verzekeringen te vragen.)

— De Regering heeft gelden aangewezen voor eene ontdekkingsreis naar de tot dus ver weinig bekende noordelijke streken van Australië. De heer *Ernest Haug*, die aan het hoofd van deze expeditie zal staan, zal in November naar Singapore vertrekken, alwaar het noodige voor de reis gereed gemaakt zal worden.

Van den 3den. Men blijft in het onzekere nopens de bestemming van de Britsche vloot, die te Queenstown heeft gelegen; terwijl een deel naar Spithead zoude terugkeeren om casu quo naar de Oostzee te stevenen, zoude een ander deel tot den 15den aan den mond van het kanaal kruisen en misschien tot Lissabon gaan; doch sedert zoude weder tegenbevel zijn gegeven.

— Een matroos, zekere *Black*, die als onder-officier op het fregat *Leander* diende, is plotseling in het bezit gekomen van een vermogen van 60,000 £. Op zijn 17de jaar liep hij van zijne familie weg en begaf zich in de zeedienst. Nu negen maanden geleden verscheen in de *Times* een advertentie, luidende, dat ingeval *Thomas Black* nog in leven mogt zijn, hij iets zeer voordeeligs konde vernemen. Eerst dezer dagen vernam *Black* toevallig, dat hij dezen aanzienlijken schat had geërfd.

FRANKRIJK.

PARIJS, 2 October.

Te rekenen van heden, is de prijs van het brood vastgesteld als in de eerste helft van Augustus, namelijk: 1ste kwaliteit 40 centimes (bijna 19 centen); 2de kwaliteit 32 centimes (bijna 15 centen) het kilo of Ned. pond.

Bij Keizerlijk dekreet wordt tot den 31sten Julij 1854 geprorogeerd:

1) het dekreet van den 3den Aug. l.l., waarbij tijdelijk werd opgeheven het verhoogde regt op den invoer van graan en meel door vreemde schepen, en

2) het dekreet van den 18den Aug. l.l., waarbij de voorwaarden bij den invoer van graan, meel en andere levensmiddelen, gewijzigd worden.

Bij een tweede dekreet *wordt de uitvoer van aardappelen en groenten* tot den 31sten Julij 1854 *verboden.*

(Deze bepaling is zeker in strijd met het beginsel van vrijen handel, maar ze vindt haren grond in de tegenwoordige moeijelijke omstandigheden, terwijl dit verbod van uitvoer zeker voor den handel niet zoo drukkend is, als wanneer het den uitvoer van granen gold.)

— De stad Parijs heeft 900,000 fr. schadevergoeding voor de maand September aan de bakkers betaald.

— De wetenschap heeft een gevoelig verlies geleden. De wereldberoemde geleerde *François Arago* is den 2den October op het observatorium te Parijs overleden.

Hij was den 26sten Februarij 1786 te Estagel, bij Perpignan, geboren; hij was vaste secretaris van de academie van wetenschappen, lid van het bureau des Longitudes en grootofficier van het Legioen van Eer. De academie heeft wegens dit verlies hare gewone zitting niet gehouden.

(Het is niet wel mogelijk, in een kort bestek de wetenschappelijke verdiensten van *Arago* op te sommen. — Men zal zich wijders herinneren, dat de heer *Arago* steeds heeft behoord tot de opregte voorstanders der republikeinsche instellingen, en als zoodanig lid is geweest van het voorloopige bewind in 1848. Zelfs zijne staatkundige tegenstanders erkennen, dat hij in die laatste betrekking gewigtige diensten heeft bewezen aan de zaak van de orde, van de maatschappelijke beschaving en van de ware vrijheid.)

— Het bezoek van den **Keizer** te Rijssel heeft aan die stad 170,000 fr. gekost.

BELGIE.

BRUSSEL, 3 October.

In sommige bladen is gewaagd van een protest van de zijde der Nederlandsche regering tegen de laatst gehoudene September-feesten. Van dergelijk protest is hier niets bekend. De Nederlandsche gezant is, wel is waar, tijdens deze feesten, alhier niet tegenwoordig geweest, maar zijne afwezigheid kan geenszins als een ongewoon verschijnsel worden aangemerkt, vermits van het jaar 1839 af aan, zoo menigwerf deze omwentelingsfeesten zijn gevierd, de Nederlandsche gezanten zich uit deze hoofdstad hebben verwijderd, en na den afloop daarvan zijn teruggekomen, gelijk dan ook de Nederlandsche gezant ten eersten wordt terugverwacht, en geene omstandigheid bekend is, welke zoude doen vermoeden dat er geene goede verstandhouding tusschen de beide regeringen zoude bestaan.

— In het rijk zijn vier groote militaire kommando's opgerigt; de standplaatsen zijn: Antwerpen, Doornik, Bergen in Henegouwen en Charleroi.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Maandag den 3den October.

In deze zitting heeft de voorzitter, namens de commissie, belast geweest met de overbrenging van het door de Kamer aangenomen adres van antwoord op de troonrede aan den Koning, verslag van die zending bij Zijne Majesteit gegeven. Het door den Koning bij de aanbieding van dat adres gegeven weder-antwoord is reeds in no. 231 der *Staats-Courant* medegedeeld.

Onder de ingekomen stukken behooren drie wets-ontwerpen, te weten:

één betrekkelijk het bouwen en planten binnen zekeren afstand van vestingwerken van den Staat, dat in de vorige zitting onafgedaan was gebleven;

één tot vereffening van het tekort over het dienstjaar 1848; en

één tot amortisatie en aflossing van nationale schuld.

Welke wets-voorstellen, elk van eene daarbij behoorende memorie van toelichting voorzien, naar de afdeelingen, ten fine van onderzoek, verzonden zijn.

De voorzitter heeft medegedeeld, welke rapporteurs voor de onderscheidene wetsontwerpen door de afdeelingen zijn benoemd; onder anderen: voor het wetsontwerp houdende bekrachtiging der tusschen den minister van koloniën en de Ned. Handelmaatschappij geslotene daarbij overgelegde overeenkomst, tot vervanging van die van den 2/3den Julij 1849, betreffende de consignatiën der gouvernements-O.-I. producten; de heeren *Rochussen*, *Schimmelpenninck*, *Stolte*, *Meeussen* en *Rijk*; voor het wetsontwerp tot regeling van het W.-Indisch muntwezen, de heeren *Rochussen*, *Dirks*, *v. Lynden*, *Meeussen* en *Gevers van Endegeest*; voor dat tot vaststelling van hoofdstuk II der Staatsbegrooting voor 1854, de heeren *Rochussen*, *van Nispen van Sevenaer*, *van Rappard*, *Slicher van Domburg* en *Groen van Prinsterer*; voor de hoofdstukken III en IV, de heeren *Elout van Soeterwoude*, *de Man*, *Storm van 's Gravesande*, *Strens* en *Gevers van Endegeest.*

De heer *van Goltstein* heeft het voorstel gedaan om eene nieuwe commissie te benoemen die rapport zou uitbrengen over het in der tijd aan de Tweede Kamer toegezonden regeringsverslag betrekkelijk den staat en het beheer der Oost-Indische bezittingen over 1850, waarover ten gevolge van de ontbinding der Kamer geen rapport was uitgebragt. Die motie, ondersteund door de heeren *Storm van 's Gravensande* en *van Nispen van Sevenaer* en bestreden door de heeren *van Hoëvell* en *van Rappard*, is met 25 tegen 16 stemmen verworpen.

De commissie voor de verzoekschriften heeft omtrent eenige in hare handen gestelde, verslagen uitgebragt, met welker conclusiën, deels strekkende om sommige dier stukken ter griffie ter inzage van de leden neder te leggen, deels om omtrent andere over te gaan tot de orde van den dag, de vergadering zich achtereenvolgens vereenigd heeft.

Bij het in de Tweede Kamer ingekomen wets-ontwerp tot amortisatie en aflossing van nationale schuld, wordt bepaald, dat de begrooting der uitgaven, bedoeld bij de wet van den 20sten Dec. 1852 (*Staatsbl.* no. 224), met verhooging eener som van *f* 912,000 vastgesteld wordt op een bedrag van *f* 13,508,664,58½, te weten:

Voor inkoop gedaan of nog te doen van nationale schuld, met inbegrip van ⅛ pCt. courtage, *f* 5,500,000. Voor aflossing met den 1sten Jan. 1854 der geldleeningen voor het Haarlemmermeer ten bedrage van *f* 8,000,000 en voor kosten van verschillenden aard *f* 8,664,58½.

Tot bestrijding dezer worden aangewezen:

De middelen bij art. 5 der wet van den 20sten Dec. beschikbaar gesteld *f* 12,596,664,58½ en het fonds tot onderpand voor de geldleeningen Haarlemmermeer geraamd op *f* 912 000.

In de bij dat wets-ontwerp gevoegde memorie van toelichting leest men onder anderen:

Krachtens de magtiging bij art. 5 der wet van den 20sten Dec. 1852 daartoe verleend, heeft de regering niet geaarzeld aanzienlijke kapitalen in te koopen, welke, na amortisatie, krachtdadig zullen bijdragen tot vermindering van den rentelast op de begrooting der nationale schuld voor het dienstjaar 1854, en zelfs reeds een' heilzamen invloed op die van het loopende dienstjaar uitoefenen. Voor deze inkoopen is tot heden besteed *f* 4,473,326,87, waarvoor men is in het bezit gekomen:

Van *f* 1,741,000	2½ pCts.,	gevende aan renten........	*f* 43,525
„ - 19,000	3 „	„ „ „	- 570
„ - 266,000	3½ „	„ „ „	- 9.310
„ - 3,176,000	4 „	„ „ „	- 127,040

terwijl nog zal zijn te besteden *f* 1,026,673.13 uit de som van *f* 5,500,000, welke bij het eerste artikel van art. 1 van het onderwerpelijk wets-ontwerp voor inkoop van nationale schuld is uitgetrokken.

Hiervoor zal zijn te verkrijgen bijv. een kapitaal van *f* 1,080,000 4 pCts., gevende aan renten................ *f* 43,200

Als een gevolg van welke inkoopen alzoo zal ontstaan eene mindere uitgaaf voor renten van.................. *f* 223.645

Ter verdere bereiking van het doel meent de regering te moeten voorstellen, om de geldleeningen voor het Haarlemmermeer aangegaan, op den 1sten Januarij 1854 af te lossen.

Deze geldleeningen zijn gesloten:

voor *f* 6,000,000	à 5	pCt.
„ - 1,000,000	„ 4	„
„ - 1,000,000	„ 4½	„

en de aflossing zal mitsdien eene rentebesparing opleveren ter som van *f* 285,000.

Het aangeboden wets-ontwerp tot vereffening van het tekort over het dienstjaar 1848 is bij de Tweede Kamer der Staten Generaal in hare zitting van den 14den Maart 1853 in behandeling geweest en aangenomen, doch bij de Eerste Kamer, ten gevolge eener daaromtrent genomen beslissing, onafgedaan gebleven. Het wordt diensvolgens andermaal aan de beoordeeling van de Staten Generaal onderworpen met eene geringe wijziging, als het gevolg van de sedert tot stand gebragte opneming en sluiting van de rekening over het dienstjaar 1853.

Van de behandeling van het ontwerp van wet, ***houdende bepalingen betrekkelijk het bouwen, planten en het maken van andere werken binnen zekeren afstand van de vestingwerken van den Staat,*** in de laatste zitting van de Tweede Kamer aanhangig geweest, werd, blijkens missive van den 24sten der vorige maand, litt. IJ [6], aan den heer voorzitter dier Kamer gerigt, op 's Konings magtiging afgezien. Thans heeft de Regering een nieuw wets-ontwerp, ingerigt in overeenstemming met de laatstelijk daarin gebragte wijzigingen, op nieuw aan de overweging der Tweede Kamer te onderwerpen, zich daarbij veroorlovende in geene bijzondere ontwikkeling der gronden, waarop het steunt, te treden, maar zich eenvoudig te gedragen aan de vele deswege van haar uitgegane bescheiden.

'sGRAVENHAGE, 3 October.

Wij vernemen, dat Z. M. niet ter gelegenheid van de opening van den Aken-Maastrichtschen spoorweg, maar in de lente van het volgende jaar eene reis naar Limburg zal ondernemen.

Z. M. de Koning vertrekt aanstaanden Zaturdag naar het Loo en zal aldaar, naar men verneemt, omstreeks drie weken verblijven.

— Z. K H. Prins *Hendrik* wordt tegen het einde dezer maand van Luxemburg in de residentie terug verwacht.

— Heden nacht is uit deze residentie naar Brussel vertrokken Z. Exc. de heer baron *L. Gericke van Herwijnen*, Nederl. gezant bij het hof van België.

— De Koning heeft den heer *P. M. Roux*, van Marseille, benoemd tot ridder van de orde der Eikenkroon.

Van den 5den. Ingevolge de bevelen van Z. M. den Koning zijn door HDs. secretaris voor de zaken van landbouw en nijverheid, aan de Kon. bibliotheek alhier toegezonden drie exemplaren van het werkje, getiteld: *Handleiding tot de kunstmatige vermenigvuldiging van visschen. Uitgegeven op last van Z. M. den Koning, en onder toezigt van de commissie voor de vischfokkerij.*

— Z. Exc. baron *d'André*, minister van Z. M. den Keizer der Franschen, bij het Nederlandsche hof, is gisteren avond uit de residentie naar Parijs vertrokken, van waar Z. Exc. spoedig wordt terug verwacht.

— Des avonds van den 20sten Sept. l.l. zijn de Nederlandsche oorlogsfregatten, de *Prins van Oranje* en *Palembang*,

behouden ter reede van Smyrna aangekomen en aldaar met de gebruikelijke salutschoten ontvangen.

Gemelde bodems, onder het bevel van den vice-admiraal *Bouritius*, zullen voorloopig in die wateren gestationeerd blijven, in andere welligt volgen.

— Terwijl eergisteren avond zich een verschrikkelijk onweder, van hagelbuijen vergezeld, over de hoofdstad ontlastte, ontvangt men van vele kanten, vooral uit Overijssel en Drenthe, alsmede van den Helder en op Texel, het berigt van een dergelijk onweder, doch op den avond te voren.

Aan de overzijde van het IJ is eergisteren avond een molen afgebrand. Op den Haarlemmerweg, tegenover Sloterdijk, zijn drie koeijen door den bliksem doodgeslagen.

AMSTERDAM, 4 October.

Men verneemt dat, dank zij de bekende liefdadigheid van de ingezetenen onzer hoofdstad, eene vereeniging tot verbetering der huisvesting voor de mingegoede volksklasse alhier is tot stand gekomen en eerstdaags hare belangrijke en nuttige werkzaamheden zal aanvangen.

— Men verneemt, dat de heer generaal-majoor titulair van het Indische leger, ridder *de Stuers*, die sedert een twaalftal jaren zich met verlof hier te lande bevindt en in dien tusschentijd o. a. dezen rang heeft verworven, thans benoemd zal worden tot kommandant van het Indische leger, ter vervanging van den hertog *Bernhard van Saxen-Weimar* en van den generaal-majoor *C. Backer*, die bijna onafgebroken in Indië gediend en zich door zijne wapenfeiten bij Bali zoo verdienstelijk heeft gemaakt. (*Grondw.*)

— Gisteren avond werd alhier in de zaal *Frascati* eene door den heer *J. Stuart*, gevolmagtigde van den volksraad der *Hollandsche Afrikaansche republiek*, belegde vergadering gehouden, waarin hij uit authentieke bronnen verslag gaf van den toestand en de belangrijkheid van Zuid-Afrika in het algemeen en van bovengenoemde republiek in het bijzonder, en tevens mededeeling deed van de voorstellen van den volksraad en de ingezetenen van dien staat, tot verkoop van domeingronden, waarvan de koopIpenningen, na aftrek der onkosten, zullen gestort worden en bewaard blijven in eene *landsbank*, in de republiek te vestigen, en dien ten gevolge tot het drijven van wederkeerigen handel enz.

De uitslag dier vergadering was, dat het voorstel van den heer *Stuart*, om uit de vergadering eene commissie te benoemen, ten einde het aanbod der republiek, met de daartoe vereischte justificatoire bescheiden speciaal te onderzoeken en daaromtrent te adviseren, na eenige discussiën, waaraan de heeren mr. *W. C. Mees*, *C. Hartsen* en mr. *J. Heemskerk Az.* deel namen, werd *aangenomen*.

ZWOLLE, 4 October.

Omtrent het berigt aangaande de verhooging van dagburen der ambachtslieden alhier, kunnen wij nader mededeelen, dat, met het oog op de meerdere dagelijksche behoeften der arbeidende klasse door de duurte der levensmiddelen, dit onderwerp in twee vergaderingen van den 23sten en 30sten September is behandeld, en besloten is tot eene algemeene verhooging van 10 cents per volle daghuur, ingaande den 1sten October; dat *negenenzeventig* werkbazen te Zwolle zich daarmede hebben vereenigd, en ook aan de werklieden bij de stad in dienst dezelfde verhooging is gegeven. Wijders is nog door den raad besloten om de aannemers van nog loopende in het openbaar aanbestede werken, die dit verlangen, naar gelang van hetgeen daaraan nog moet verwerkt worden, in staat te stellen dezelfde verhooging aan hunne werklieden, die daaraan arbeiden, te verstrekken. Terwijl wij ons verheugen over deze in de tegenwoordige omstandigheden heilzame maatregelen, kunnen wij den wensch niet wederhouden dat ook partikulieren, voor hunne nog loopende aanbestede werken, de billijkheid zullen erkennen van eene evenredige verhooging der aannemingspenningen, en daaromtrent met hunne aannemers nader zullen overeenkomen.

ASSEN, 5 October.

De provinciale commissie van geneeskundig onderzoek in Drenthe zal op den 24sten October aanstaande hare gewone najaarsvergadering te Assen houden. Zij, die tot een examen wenschen te worden toegelaten, zullen zich acht dagen te voren met de vereischte stukken moeten aanmelden bij den president dier commissie. — Wij vernemen daarbij, dat *zonder examen* geen diploma meer zal kunnen worden verkregen. (*N. Dr. Ct.*)

— Door den Koning zijn de jaarwedden van de gemeente-ontvangers in deze provincie bepaald als volgt: die van Oosterhesselen *f* 65, van Zweelo *f* 65, van Sleen *f* 80, van Peize *f* 120, van Nijeveen *f* 125, van Diever *f* 100, van Dwingelo *f* 100, van Rolde *f* 100, van Zuidlaren *f* 140, van Westerbork *f* 100, van Gasselte *f* 125, van Ruinerwold *f* 125, van Eelde *f* 125, van Odoorn *f* 110, van Vries *f* 125, van Roden *f* 110, van Gieten *f* 120, van Vledder *f* 90, van de Wijk *f* 135, van Zuidwolde *f* 130, van Ruinen *f* 130, van Havelthe *f* 130, van Anlo *f* 120, van Emmen *f* 180, van Beilen *f* 150, van Dalen *f* 175, van Borger *f* 200, van Norg *f* 150, van Smilde *f* 275, van Hoogeveen *f* 400; van Koevorden *f* 300, van Meppel *f* 800, van Assen *f* 600.

— Te Smilde circuleert een adres aan Z. M. den Koning, 't welk reeds door een groot aantal arbeiders is onderteekend, van den volgenden inhoud:

„SIRE!

„Ondergeteekenden, allen arbeiders, wonende te Smilde, provincie Drenthe, geven Uwe Majesteit eerbiedig te kennen:

„dat zij den naderenden winter met weemoed te gemoet zien, alleen! doordien hun w e r k ontbreekt.

„Smilde, voorheen vol ruwe veenen, waarin ter exploitatie de nijvere hand vaarten en kanalen daarstelde, deze zijn grootelijks reeds in welige bouw- en weidelanden herschapen, de nog aanwezige veenderijen allen met wijken en vaarten doorsneden en in het voorjaar — slechts weinige weken, Sire! — wordt tot die verveening onze handenarbeid maar vereischt, — wij zijn veenlieden, zoogenaamde turfgravers.

„Vol hoop zagen wij eene maatschappij tot stand komen, zich ten doel stellende, om de nog, als het ware in een chaös liggende, ruwe veenen in het Oosten van Drenthe te exploiteren, door middel van het graven van een kanaal uit de Smilder hoofdvaart, door de veenen van Odoorn en verder in de zoo uitgestrekte veenen van Noord- en Zuidbarge, zich palende aan het koningrijk Hannover.

„Als gezegd, voor lang was deze onderneming, bekend onder de benaming van Drentsch veen- en middenkanaal, reeds gevestigd, en drie, ja! vierhonderd onzer uit gezegde gemeente hoopten reeds maanden lang, van dag tot dag, naar den aanvang van dit werk; — meer nog Sire! — niet zoozeer tot gezacht kanaal in het veen genaderd zijn, of velen onzer volgen met hunne huisgezinnen dit water en zijn zij zeker, inkomstig in de veenderijen wederom ruimschoots b r o o d te vinden.

„Wij herhalen het: ons ontbreekt a r b e i d! en te vergeefs verbeiden wij naar één werk, dat aan ons en de onzen brood en voorzeker algemeene welvaart zal geven. Welke redenen deze werkzaamheden vertragen, wij kennen ze niet; maar doordrongen van Uwer Majesteits belangstelling in nijverheid en volksvlijt, zoo wagen wij het, vorengezegde kanaalwerkzaamheden, als ook de ontworpene kanalisatie van Assen op Groningen, eerbiedig onder Uwer Majesteits bijzondere aandacht te brengen, met bede:

„dat het Uwe Majesteit behage, zich onzer wel indachtig te willen zijn, door vorengenoemde werken te willen beschermen, zoo bij de betrokkene corporatiën, als bij Uwer Majesteits commissaris in dit gewest.

„'t Welk doende, enz.

„SMILDE, 4 October 1853."

Met genoegen vernemen wij, dat de bestaande zwarigheden tusschen de ondernemers en het bestuur der midden-, veenen kanaalmaatschappij, die de vertraging der werkzaamheden hebben veroorzaakt, zijn opgeheven en vleijen wij ons daarom te meer, dat der adressanten wensch spoedig zal worden bevredigd. (*N. Dr. Ct.*)

GRONINGEN, 6 October.

De inschrijving op de geldleening voor de daarstelling en oprigting eener gasfabrijk in deze gemeente, ten bedrage van *f* 250,000, tegen 3½ proc., is op verre na niet voltallig geworden. Blijkens notificatie van burg. en weth. (zie boven), is slechts voor *f* 114,000 ingeteekend, zoodat thans, ingevolge raadsresolutie van den 6den September, eene nieuwe inschrijving naar 4 ten honderd wordt geopend op Donderdag den 13den en Vrijdag den 14den aanstaande, in welke geldleening alsdan de thans ingeschrevenen als eerste deelneemers zullen worden aangemerkt.

— Wij vestigen de aandacht onzer stadgenooten op de hierachter voorkomende annonce van de commissarissen voor de spijsuitdeeling, blijkens welke, om de tegenwoordige bezwarende tijdsomstandigheden, de uitdeeling der soep reeds met den 1sten November a.s. een' aanvang zal nemen. Wie zal dezen maatregel der directie niet van ganscher harte toejuichen, maar wie dan ook niet door eene krachtdadige medewerking het goede doel trachten te bevorderen?

— Men verneemt, dat op Donderdag den 13den October, te elf uur, in de groote gehoorzaal der hoogeschool, de hoogleeraar P. HOFSTEDE DE GROOT het rectoraat met eene plegtige redevoering zal overdragen aan den hoogleeraar J. A. C. ROVERS.

— Zaturdag is van de werf van den scheepsbouwer J. MULDER, te *Vier Verlaten*, met het beste gevolg te water geloopen het hektjalkschip *Johanna*, kapt. L. VAN DER LAND, van Groningen, groot pl. m. negentig tonnen, en de kiel gelegd van een galjootschip, groot ongeveer 65 lasten.

— Dingsdag morgen omstreeks half negen is alhier door een' der agenten van politie gearresteerd, de persoon van G. v. M., wonende te Groningen, welke wordt beschuldigd van diefstal van een horlogie. Tegen den beschuldigde is bevel tot gevangenneming verleend en is hij gisteren avond naar het huis van verzekering overgebragt.

— Bij Koninklijk besluit van den 1sten dezer is aan den heer J. HOLTHUIS, op zijn verzoek, een eervol ontslag verleend als ontvanger der accijnsen te Wirdum, behoudens aanspraak op pensioen; en is voorts het afzonderlijk kantoor van ontvangst der accijnsen te Wirdum opgeheven en vereenigd met dat te Loppersum c. a.

— De *Staats-Courant* deelt mede de generale staat der onder het beheer der weeskamers in *Indië* gevallene nalatenschappen van officieren, onderofficieren en verdere manschappen, behoord hebbende tot de landmagt, waarvan de saldo's, bedragende minder dan *f* 250, door de regthebbenden moeten gereclameerd worden bij het ministerie van koloniën. Daaronder komen voor uit onze provincie:

HERMANUS JOHANNES MEULMAN, geboren te Groningen, den 17den Dec. 1798, overleden als serjant te Ceram, den 29sten Aug. 1832, zoon van THEODORUS MEULMAN en ELIZABETH FELLIN, *f* 65,07; — JOHANNES FREDRIK WILLEM KNOLLARD, geboren te Groningen, den 16den Oct. 1797, overleden als 2de luitenant, te Soeracarta, den 8sten Junij 1828, zoon van ZENO AREND KNOLLARD en ISAB. JOSEPHA SERTRA, *f* 99,10; — HENDRICUS VAN ROSMALEN, geboren te Bourtange, den 9den Dec. 1799, overleden als serj.-majoor, te Kedong Kebo, den 22sten Junij 1831, zoon van ANTONIE VAN ROSMALEN en SENNE WEERS, *f* 76,88.

— Uit het *Oldambt* worden ons de volgende berigten toegezonden:

„De wormen, die reeds twee achtereenvolgende jaren het koolzaad, ook in het Oldambt hebben verwoest, vertoonen zich reeds weder in groote mate, zoodat het te vreezen is, dat, wanneer de aanstaande winter niet de kracht heeft ze te vernietigen, het wederom een slecht gewas zal opleveren.

„Het verdient opmerking, dat eene genomen proef, om het zaad, dat gezaaid zal worden, eenigen tijd in pekel te laten staan, tot heden aan de verwachting beantwoord heeft, daar het nog geheel van het insect is verschoond gebleven, waaruit men dus tevens kan afleiden, dat reeds in het zaad de kiem van dat ongedierte aanwezig is."

„De aardappelen zijn nagenoeg gerooid, het beschot is niet zoo groot als het vorige jaar; echter is de kwaliteit merkelijk beter, en hebben de meeste plaatsen weinig bedorven knollen opgeleverd, 't geen doet hopen, dat weldra de ziekte geheel zal ophouden. — Het koren heeft hier over het geheel een meer dan middelmatig gewas opgeleverd; er zijn roggevelden, die vijfendertig en meer mudden van het bunder opleverden; over 't geheel was het gewas op de Polders niet zoo goed als op andere landen, echter was ook daar over de opbrengst niet te klagen.

Wanneer men nu in aanmerking neemt, dat ook het land dat voor koolzaad bestemd was, dit jaar koren heeft opgeleverd, dan is het te verwachten, dat van dezen oogst zooveel koren aan de markt zal komen uit het Oldambt, als maar zelden het geval is geweest. Thans is het nog te druk buiten om het koren te kunnen dorschen."

— Ter verbetering van de prijzen van het roggebrood en ten gevolge van hetgeen voorkomt in de *Prov. Dr.* en *Asser Ct.* van den 1sten October l.l., is het denkbeeld bij eenige ingezetenen te *Assen* opgerezen, om eene eigene broodbakkerij aldaar op te rigten, en worden reeds bij annonce degenen, welke zich, onder eene bijzondere directie, met de werkzaamheden eener dusdanige bakkerij zouden willen belasten, uitgenoodigd zich daartoe aan te melden.

Ook te *Zwolle* worden daartoe pogingen in het werk gesteld.

— Uit *Assen* wordt het volgende gemeld: „Zaturdag j.l. openbaarden zich bij eenen hond van B. SMIT te Steendijk, onder deze gemeente, kenteekenen van dolheid, die den eigenaar deden besluiten den hond af te maken. De heer burgemeester, hiervan verwittigd, heeft gisteren den hond door den veearts MOS doen onderzoeken, welk onderzoek het buiten allen twijfel heeft gesteld, dat het dier werkelijk aan hondsdolheid heeft geleden. Op last van de politie is een hond van den vader in het diakonie-werkhuis welke door den ander gebeten was, dadelijk afgemaakt, hoezeer nog geene sporen van ziekte vertoond hebbende. Ook eene kat van SMIT moet door diens hond gebeten zijn. Naar men verzekert, was die hond, gelijk ook een van J. POL, reeds voor eenige weken door eenen vreemden hond gebeten.

„Ten gevolge hiervan is het vastliggen der honden binnen deze gemeente bevolen, en zullen de losloopende honden dadelijk worden gedood."

— Men verneemt dat door den minister voor de zaken der R. K. eeredienst aan de commissarissen des Konings in de provinciën is medegedeeld, „dat de regering officiële kennis heeft bekomen, dat Z. H. de Paus een aartsbisdom en vier bisdommen in dit rijk heeft opgerigt, en daarvoor een' aartsbisschop en vier bisschoppen heeft aangesteld, met wie dus officiële briefwisseling kan worden gevoerd, mits de geslachtsnaam bij de titels van genoemde kerkvoogden gevoegd worde."

— Het aantal runderen en paarden, dat in de polders van den *Biesbosch* omkwam, is nog niet op te geven; het wordt evenwel geschat op niet minder dan *veertienhonderd* stuks. Alleen aan den dijk nabij de Werkendamsche Kil, lagen j.l. Donderdag 150 stuks verdronken runderen. — Het aantal omgekomene menschen is evenmin te bepalen, doch hetzelve zal mede niet gering zijn. Gedurig worden er nog lijken opgevischt en in de grienden en rietplaten gevonden.

— Men leest in het *Surinaamsch Weekblad* van den 31sten Julij: „Met genoegen berigten wij, dat de heer KAPPLER, die in het afgeloopen jaar eene reis naar Europa heeft ondernomen, met het voorname doel om een geschikt personeel op te doen tot het aanvangen eener proeve van kolonisatie aan de Marowijne, aldaar op den 20sten Junij j.l. is aangekomen met het Nederlandsche schip *Albina*, kapitein VISSER, hetwelk vier dagen later het anker wierp voor zijn etablissement Albina aan die rivier gelegen. Daar reeds vooraf de noodige maatregelen genomen waren tot ontvangst der kolonisten, zoo waren deze in de gelegenheid zich alras aan land te vestigen. Met uitzondering van de echtgenoot des heeren KAPPLER, hebben negentien personen, deels uit Wurtemberg, deels uit het Schwarzwald, zich met hem derwaarts begeven, te weten: 10 mannen, 5 vrouwen en 4 kinderen, waaronder 5 houtwerkers, 3 timmerlieden en houtwerkers, 1 natuurkundige en 1 kruidkundige, zijnde het onderwijs der kinderen en het houden van godsdienstoefening aan een' der laatsten toevertrouwd. Naar wij vernemen, heerscht onder de nieuw aangekomenen tot dus verre eene gewenschte eensgezindheid en goede orde, en wenden de heer KAPPLER en zijne echtgenoot alles aan, wat tot bevordering en instandhouding hiervan bijdragen kan. De *Albina* zou weldra met eene volle lading meubel- en werkhout de terugreis naar Nederland aannemen."

In het cholera-hospitaal te *Amsterdam* zijn op den 3den October ingekomen 3 lijders, hersteld 5, overleden 4, in behandeling gebleven 32, — en op den 5den ingekomen 5, hersteld 0, overleden 1, in behandeling gebleven 33 lijders.

— Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt te *Rotterdam* zijn aangegeven op den 2den October: 24 cholera-lijders, 13 herstelden en 9 overledenen.

Op den 3den October: 17 cholera-lijders, 12 herstelden en 15 overledenen.

Op den 4den October: 31 lijders, 7 hersteld en 6 overleden.

— Te *'s Gravenhage* zijn in het cholera-hospitaal slechts 3 lijders aanwezig.

— In de gemeente *Zwartsluis* in Overijssel, is de cholera insgelijks uitgebroken.

— Te *Newcastle* heeft men nu tot het besluit moeten komen, om zoodanige huizen, die voor bewoning door menschen ongeschikt zijn, op last der autoriteiten te sluiten. De dampkring te dier plaatse is zoodanig bedorven, dat al de daar werkzame geneesheeren den schadelijken invloed daarvan, in meerdere of mindere mate, ondervonden hebben en enkele hunner de stad hebben moeten verlaten.

Premiën op het aanvoeren van gezouten en gerookt vleesch.

Ten vervolge op onze mededeeling in ons vorig nommer merken wij op, dat men, naar 't schijnt, ook elders op de zaak de aandacht vestigt. Een dagblad van Brest berigt n.l. dat verscheidene reeders aldaar reeds maatregelen hebben genomen, om bij de vermindering van de inkomende regten van vee en vleesch in Frankrijk, aanzienlijke hoeveelheden gerookt en gezouten vleesch uit Amerika te ontbieden en in het rijk in te voeren. Daar het vleesch aldaar buitengewoon goedkoop is, zou deze speculatie zeer voordeelig zijn voor de importeurs en de behoeftige klasse van Frankrijk.

Letternieuws.

Beelden en Wenken ter bevordering van het ware Christendom, door W. MUURLING. Te *Groningen* bij M. SMIT. Prijs *f* 0,50.

Eene verzameling van hetgeen voor en na in de bijdragen tot bevordering van het Christelijk leven door M. A. AMSHOFF en MUURLING is medegedeeld uit het leven en dagboek van van REINHART. Een juweeltje, dat ref. in aller handen zou wenschen en dat beter dan menig vertoog of tal van preken leert, wat Godsdienst in het leven vermag. Het vereenigt eenvoudigheid en diepte, het naïve met het hoog ernstige, en is dus even aangenaam als nuttig. Ref. zou het wel in duizendtallen van exempl. in huisgezinnen willen verspreiden. Den hoogleeraar MUURLING voor deze verzameling dank. —K.—

(*Kerkelijke Courant.*)

Kerknieuws.

AMSTERDAM, 4 October. Door den algemeenen kerkeraad der Nederd. Herv. gemeente alhier is heden uit het drietal van predikanten en ouderlingen en dat van diakenen het volgend drietal uitgebragt: dds. *Stricker*, *Fruin* en *Meijboom*, met het lot tegen *Thoden van Velzen*, en daaruit beroepen: ds. *L. S. P. Meijboom*, theol. dr. en pred. te Groningen.

UTRECHT, 5 October. Heden ochtend overleed alhier de weleerw. zeer gel. heer *D. de Bonvoust Beeckman*, theol. doct. en predikant der Nederd. Hervormde Gemeente.

FONDS DER HOOGLEERAREN
te *Groningen*,
ter aanmoediging van studie.

De ondergeteekenden, beheerders van het *Fonds der hoogleeraren te Groningen tot aanmoediging van studie*, rekenen zich verpligt, het openbaar eenig berigt mede te deelen over eene instelling, waarin onderscheidene personen getoond hebben, groot belang te stellen.

Van September 1852 tot September 1853 is het fonds weder vermeerderd uitgegaan en wel, behalve door de gewone bijdragen der hoogleeraren zelve en van hen, die, hetzij in deze stad, hetzij in dit gewest, grootere of kleinere giften aan het fonds gaven, ook door buitengewone geschenken, en wel van den hoogleeraar P. HOFSTEDE DE GROOT *f* 205, zijnde de helft der opbrengst van een afzonderlijk collegie voor niet-godgeleerden in het afgeloopen akademiejaar gehouden, en van twee oud-leerlingen onzer hoogeschool, namelijk van den hoogl. mr. J. DE WAL, te Leiden, *f* 25, met belofte van wederopzeggings toe, dit geschenk jaarlijks te zullen herhalen, en van mr. J. S. G. KONING, notaris te Wedde, mede *f* 25.

Onder dankbetuiging voor deze edelmoedige hulp en voor de jaarlijksche bijdragen, welke wij van enkele bijzondere personen ontvangen, bevelen wij aan allen, die in hooger onderwijs belang stellen, dit fonds bij voortduring aan; zijnde elk der ondergeteekenden bereid tot het aannemen van grootere of kleinere giften of verpligtingen of jaarlijksche bijdragen tot bovengenoemd oogmerk.

Wij meenen thans des te vrijmoediger de aandacht op dit fonds te mogen vestigen, omdat in de laatste vergadering der leden van dit fonds besloten is, met den aanvang van het *volgend* akademiejaar, eene beurs (vooreerst van *f* 200 's jaars) uit dit fonds te stichten ter ondersteuning van minvermogende, maar bekwame en ijverige studenten; waarvoor thans een *Reglement* wordt opgemaakt, ten einde zorg te dragen dat zulk eene beurs nu en in het vervolg *goed* besteed worde en wel alleen aan hen, die het *waardig* zijn, zoowel door goed gedrag en gunstigen aanleg tot de studiën, als die zoodanige hulp ook werkelijk noodig hebben.

Men begrijpt ligtelijk, dat aanvragen voor zoodanige beurs thans als niet-ingekomen worden beschouwd, zoo lang het bedoeld Reglement niet vastgesteld en bekend gemaakt is.

GRONINGEN, 30 September 1852.

H. C. VAN HALL.
P. HOFSTEDE DE GROOT.
H. NIENHUIS.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Texel den 1 Oct., kapit. *Waterborg* Catharina, van Londen; den 2den *Jaski* Catharina Johanna, van Tjilatjap, vertrokken den 16 Mei; den 3den *Hazewinkel* Delis, van Cadix; *Leeuw* Cornelia en den 4den *van Driesten* Bellamy, beide van Livorno. — In het Vlie den 1 Oct., *de Groot* Twee Gezusters, van Londen. — Te Marseille den 29 Sept., *Bakker* Johanna Elisabeth, van Amsterdam. — Te Londen den 1 Oct., *Hazewinkel* Dolphijn, van Oran. — Te Swansea den 30 Sept., *de Weerd* Vice-Admiraal Lucas, van Huasco. — Te North Shields den 30 Sept., *Botje* Gesina Alida, van Londen.

Binnengekomen te Hamburg den 2 Oct., kapit. *Hoins* Vijf Gebroeders, van Buxtehude. — Te Cuxhaven den 3 Oct., *Fedderts* Gesina, van Amsterdam. — Te Warnemunde den 29 Sept., *Jonker* Sieberlina, van Antwerpen. — Te Swinemunde den 30 Sept., *Koopman* Vr. Grietje en *Lever* Elsina Engelina, beide van Amsterdam. — Te Dantzig den 1 Oct., *Dekker* Epimachus, van Amsterdam. — Te Sandhamn den 21 Sept., *Oostra* Margaretha Hillechina, van Bremen. — Te Bolderaa den 26 Sept., *de Jonge* Ettina, v. Dordrecht; den 28sten *Sprik* Geertina Hillegina, van Hamburg; den 29sten *Brouwer* Agina Undina, van Londen. — Te Croonstad den 24 Sept., *de Boer* Aurora en *Postema* Maria, beide v. Amsterdam; *Steffens* Johannes, van Schiedam; den 26sten *Mulder* Christina Hendrika, van Groningen; *Kieft* Jantina Jikkina, van Newcastle; *Smid* Albert Schuringa, van Newcastle; *Huisinga* Geertruida, van Schiedam; *Prins* Twee Gebroeders, van St. Davids; *Hoveling* Redilius en *Kuitze* Jonge Wichger, beide van Amsterdam; *Lodewijks* Albertdina, den 26sten *Kwint* Johanna Geziena en *de Jong* Catharina Cornelia, alle 3 van Newcastle; *Kramer* Harmonie, van Londen; *Swiers* Jonge Timen, van Groningen; den 27sten *Mulder* Klasina Elizabeth, van Kiel. — Te Frederikshaven den 28 Sept., *van der Zee* Jonge Albert, van Colberg naar Amsterdam.

Binnengekomen te Texel den 4 Oct., kapit. *Bakker* Zeevaart, van Konstantinopel; *Klok* Hunderen, van Lissabon; *Hazewinkel* Anna en Mientje, van Newcastle. — In het Vlie den 2 Oct., *Munneke* Baudina en den 3den *Meijer* Magrietha, beide van Newcastle. — Te Vlissingen den 3 Oct., *Meedendorp* Johanna, van Galatz. — Te Konstantinopel den 15 Sept., *Wieringa* de Ommelanden, van Rotterdam; den 20sten *Bonjer* Johanna Broos, van Berdianski naar Antwerpen. — Te Londen den 1 Oct., *Koster* Zeeploeg, van Patras; den 3den *Potjer* Titia, van Galatz. — Bij Dungeness den 2 Oct., *Schut* de Hoop, van Livorno naar Londen. — Te North Shields den 1 Oct., *van Driesten* Jantje Berg, van Groningen.

Zeilklaar te Newcastle voor den 30 Sept., kapit. *Oldenburger* Gerritje Koumans en *Munneke* Baudina, beide n. Harlingen; *Meijer* Margaretha, naar Zwolle; *Claasen* Christina Mathilda, naar Konstantinopel; *Bakker* Catharina, naar Carthagena.

Zeilklaar den 1 Oct., kapit. *Vlas* Hendrika, *Poorta* Tweelingen en den 3den *Waterborg* Fennechina, alle 3 naar Amsterdam.

In lading te Stockholm den 21 Sept., kapit. *Fenenga* Wilhelmina Catharina, n. de Oostzee.

Vertrokken van Amsterdam den 3 Oct., kapit. *Visser* Zephyr, naar Ancona; *Pruim* Dageraad, naar Stettin; den 4den *Kranenborg* Johanna en *Nagel* Afina Albertina, beide naar Dantzig; *Gort* Vriendschap, *Meijer* Geertina en *Kramer* Annetta Catharina, alle 3 naar Stettin; *Joosten* Hendrika, naar Fleusburg; *Losschen* Leda, naar Hamburg; *Vaalman* Catharina, op avontuur. — Van Texel den 3 Oct., *Gunter* Cornelia, naar Londen. — Van Vlissingen den 1 Oct., *Jonker* Sallandt, naar Riga; *Joosten* Neptunus en *Karsies* Landman, beide naar de Oostzee. — Van Galatz den 17 Sept., *Potjewijd* Alida Elisabeth, naar Falmouth. — Van Rouaan den 29 Sept., *de Boer* Sap Thelina, naar Petersburg; *de Boer* Margrietha Gesina, naar Koningsbergen. — Van Deal den 30 Sept., *Lindeman* Kenau Hasselaar, naar Melbourne. — Van Queenstown den 27 Sept., *Gialts* Helena, naar Liverpool.

Vertrokken van Hamburg den 1 Oct., kapit. *Schuur* Anna Elisabeth, naar Newcastle; den 3den *Balk* Wilhelmina, naar Texel. — Van Bremerhaven den 1 Oct., *Klein* Antje, naar Stettin. — Van Heiligenhaven den 27 Sept., *Schoon* Jacobus Cornelius, naar Amsterdam. — Van Stralsund den 28 Sept., *Joosten* Vr. Hillechina, naar Amsterdam; *Zwieting* Petrus Horreus, naar Wolgast. — Van Memel den 1 Oct., *Joosten* Hendrika Bouwina, naar Hull. — Van Bolderaa den 23 Sept., *Bakker* Everhardus en *Stulvoet* Margaretha, beide naar Londen; *de Groot* Maria Reifina, naar Holland; *Bakker* Ida Jacoba, *Hazewinkel* Prudence, *Gust* Antonia Franziska, *Middel* Bouwina, *Wijkmeijer* Anna, *Smit* Arendina, den 24sten *Koster* Margaretha, *Kuiper* Annechina Elsina en *Zeilinga* Maria, alle 9 n. Elseneur; den 25sten *Boswijk* Hendrika, naar Amsterdam; den 26sten *Bakker* Jacoba en *Ebeling* Egberdina Annechina, beide naar Elseneur. — Van Croonstad den 23 Sept., *Bekkering* Ulrika, naar de Maas; den 26sten *Meeter* het Vertrouwen, naar Londen; *Meeter* Hensina, naar Dundee; *Balk* Leonora Johanna, naar Boulogne; *Keiser* Henderika, naar Amsterdam; *Kroon* Vrouw Wicherdina, n. Rotterdam.

Vertrokken uit het Vlie den 2 Oct., kapit. *Munneke* Margaritha Hendrika, naar Oosterrisoer. — Van Suriname den 30 Aug., *Eefting* Jeantine en den 4 Sept., *Rijntjes* Suriname, beide naar Amsterdam. — Van Bordeaux den 1 Oct., *de Boer* Maria, naar Amsterdam.

dam. — Van Torbay den 2 Oct., *Patje* Annegiena, n. Bristol. — Van Hartlepool den 1 Oct., *Veendorp* Annechiena, n. Gluckstadt.

ZOUTKAMP, 5 Oct. Vertrokken den 4 Oct., kapit. *van Laten* Annegiena, op avontuur.

Zeilklaar kapit. *Drewes* Tjakkien, op avontuur.

Zondag achtermiddag, den 2 Oct., kwam hier het treurig berigt, dat het scheepje van schipper *J. Frik* (in ons vorig nommer gemeld), bij Schiermonnikoog was gezonken, en dat daarbij de drie personen die zich daarop bevonden, waren omgekomen. Genoemde schipper laat eene hoogzwangere vrouw en 5 jonge kinderen na. *Jan Bot*, mede verongelukt, een zeer oppassend jongeling van 25 jaren, was zijne moeder, broeders en zusters tot grooten steun. *Hendrik Smit*, van Eenrum, de derde verongelukte, laat naar men zegt eene vrouw en 4 kinderen na.

OOSTMAHORN, 5 Oct. Ter reede gearriveerd dtn 3 Oct., kapit. *Loots* Emkiena, v. Hamburg n. de Zoutkamp.

Vertrokken den 4 Oct., kapit. *van Laten* Annegiena, v. Groningen op avontuur; *Muntendam* Jacoba, v. Kampen n. Hamburg; den 5den *Vellenga* Twee Gezusters, van de Zoutkamp n. Hamburg; *Pluktje* Harmanna Hendrika, v. Groningen n. Dantzig.

DELFZIJL, 4 Oct. Binnengekomen den 3 Sept., kapit. *Strackholder* Geertina, van Norden, om de lading van het te Uithuizerwad op den 27 Sept. gestrande schip Annette, kapit. *P. H. Strackholder*, van Amsterdam naar Norden, over te nemen; den 4den *Velvis* Catharina Groenewoud, van Ditzum.

Vertrokken den 3 Oct., kapit. *Pronk* Harmanna en den 4den *Oetzes* de Hoop, beide naar Emden.

BRIELLE, 2 Oct. Het schip Regina Elisabeth, kapit. *Verstok*, naar Riga, bij Zeeburg gestrand, is weder af en alhier op de reede gekomen.

NIEUWE DIEP, 3 Oct. Het schip Jonge Kerst, kapit. *Woudstra*, van Antwerpen naar Memel, op den Zuidwal aan den grond vastgeraakt, is weder af en alhier binnengebragt.

RIGA, 27 Sept. Het schip Johanna, kapit. *Franken*, van Amsterdam herwaarts gedestineerd, is bij Domesnes gestrand en vol water geloopen, doch het volk gered; van de lading is slechts zeer weinig geborgen.

MEMEL, 29 Sept. Gisteren avond is bij Nidden gestrand het den 24sten van hier vertrokken en te Amsterdam te huis behoorende schip de Hopende Zeeman, kapit. *Topzand*. De equipagie is gered.

CUXHAVEN, 1 Oct. Van de lading van het schip Vier Gebroeders, kapit. *Vermeulen*, van Amsterdam naar Stettin, alhier met schade binnengeloopen, zijn 400 balen koffij beschadigd gelost, waarvan 100 publiek verkocht zullen worden.

ELSENEUR, 28 Sept. De Holl. kof Relfina Kuiper, kapit. *Hazewinkel*, van Riga naar de Maas met gerst, werd door de stoomboot Hertha hier met gebroken boegspriet binnengebragt. — Heden van hier vertrokken Ynske Wildervank, kapit. *Potjer*, uit Sappemeer, na gerepareerd te zijn.

Kapit. *J. H. Leeuw*, van Livorno in Texel binnen, rapporteert gepraaid te hebben:

Den 12 Sept. op 39° 8' N.Br., 11° W.L., Jeanne Agatha, kapit. *Jager*, van Galatz naar Falmouth.

Den 20 Sept. op 39° 54' N.Br., 13° 56' W.L., Hillechiena, kapit. *Gruppelaar*, van Livorno naar Rotterdam.

Den 2 Oct. zijn door den Texelschen loodsschipper *P. W. Krijren*, op de hoogte van de Singels gepraaid de schepen de Marne, kapit. *J. M. Beukema*, van Newcastle naar Konstantinopel, en Jonge Duif, kapit. *C. A. Duijf*, van Londen naar de Oostzee, bij beiden alles wel aan boord.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

28 Sept. de Boer, Engelina, v. Londen n. de Oostzee, m. ballast.
Staal, Tjadda, v. Rotterdam n. Riga, m. ballast.
Visser, Trijntje, v. Hartlepool n. Stettin, m. steenkolen.
Vos, Jantina, v. Londen n. de Oostzee, m. ballast.
v. Duin, Jacobus, v. Amsterdam n. Riga, m. ballast.
Wegener, Gebroeders, v. Rotterd. n. de Oostzee, m. ballast.
Landeweer, Zeevaart, v. Rotterd. n. de Oostzee, m. ballast.
Boon, Arentina Roelfina, v. Edam n. de Oostzee, m. ballast.
Schoon, Maria, v. Londen n. Riga, m. ballast.
Frankena, Vereeniging, v. Malaga n. Petersb., m. olijvenolie.
de Boer, Wemelina, v. Antwerpen n. Riga, m. ballast.
Bekkering, Christina, v. Aberdeen n. de Oostzee, m. ballast.
Jonker, Thia, v. Amsterdam n. Riga, m. ballast.
Koster, Riga, v. Amsterdam n. Riga, m. stukgoed.
Koster, Jonge Brechtus, v. Amst. n. Petersb., m. stukgoed.
Visser, Johanna Petronella, v. Liverpool n. Riga, m. zout.
Munneke, March. Gezina, v. Aberdeen n. de Oostz., m. ball.
Wegener, Vr. Martha, v. Amst. n. Petersb., m. stukgoed.
Oldendorp, Ludolf Theodorus, v. Duinkerken n. de Oostzee.
de Vreede, Irene, v. Amst. n. Dantzig, m. ballast.
de Jonge, Frouw. Elizabeth, v. Nerva n. Plymouth, m. hout.
Peters, Antonette, v. Holmstrand n. de Oostzee, m. ballast.
Dekker, Epimachus, v. Amst. n. Dantzig, m. ijzer.
v. d. Wijk, Franziska, v. Abbeville n. Riga, m. ballast.
Biese, Elsina, v. Londen n. de Oostzee, m. ballast.
Fekkes, Gebr. Fokkes, v. Amst. n. de Oostzee, m. ballast.
Visser, Eensgezindheid, v. Amst. n. Riga, m. ballast.
Boiten, Cathar. Elisabeth, v. Sunderl. n. Stettin, m. steenk.
Koster, Anna Louisa, v. Bremen n. Croonstad, m. ballast.
v. Driesten, Grunus, v. Brake n. Riga, m. ballast.
Douwes, Sieka, v. Antwerpen n. Riga, m. dakpannen.
Zoutman, Geertruida, v. Amst. n. Dantzig, m. ballast.
de Grooth, Georg, v. Amst. n. de Oostzee, m. ballast.
29 —— Ekens, Elizabeth Johanna, v. Amst. n. de Oostzee, m. ball.
Engelsman, Gezusters Boll, v. Londen n. de Oostz., m. ball.
Naatje, Jan Hero, n. Amst. n. de Oostzee, m. ballast.
30 —— de Haan, Reina, v. Londen n. Riga, m. ballast.
Mulder, Wendelina, v. Amst. n. Riga, m. stukgoed.
Zoutman, Hendrika, v. Londen n. Koningsb., m. stukgoed.
Muller, Antje Brons, v. Londen n. Riga, m. ballast.
Straatman, Johanna Alberta, v. Newc. n. Stettin, m. cokes.
Vaalman, Aurora, v. Rotterdam n. Libau, m. ballast.
Breeland, Ida Reina, v. Belfast n. Riga, m. ballast.
Smilde, Hoop, v. Schiedam n. Libau, m. ballast.
Kuiper, Engelina Petronella, v. Schied. n. Pernau, m. ball.
Panjer, Heilina, v. Amst. n. Croonstad, m. ballast.

De Wind den 28 Sept. W.Z.W., Z.W.; den 29sten W.Z.W; den 30sten N.W., W.N.W.; den 1 Oct. W.Z.W.

SCHEEPSVRACHTEN.

GRONINGEN, 4 October. Heden is besteed naar Gend *f* 8¼ per last Gerst met *f* 8 kosten. Naar de Belt voor schors, op den IJssel te laden, tot *f* 1 met 10 pCt. per mud.

KONINGSBERGEN, 29 Sept. De vrachten naar Nederland en België beginnen iets lager te worden, die naar Engeland houden zich staande, naar Amsterdam *f* 38, de Maas *f* 39, Antwerpen *f* 40, Duinkerken 80 fr. per last tarwe; Plymouth 7 sh. 3 d. Londen 6 sh. 3 à 4 d. per qr. tarwe.

DANTZIG, 29 Sept. De vrachtprijzen blijven hoog, besteed naar Amsterdam *f* 32 à *f* 32,50 per last rogge, *f* 28 per last hout, Londen 32 sh. 6 d. p. load latten, 6 sh. à 6 sh. 3 d. p. qr. tarwe.

RIGA, 29 Sept. Naar de Maas voor rogge *f* 48 en *f* 1, gerst *f* 46 en *f* 1, slaglijnzaad *f* 3,10, Amsterdam voor slaglijnzaad *f* 46 en *f* 1, vuren balken 52½ cent, Antwerpen voor zaaizaad *f* 3 en 15 pCt. per ton, Bordeaux voor vlas 85 fr., planken *f* 57, de Oostkust van Engeland voor haver 5 sh. 6 d., Londen 7 sh. 3 d.

Berigt voor Zeevarenden.

Door den Minister van Marine wordt, in dato 's Gravenhage 24 September, bekend gemaakt:

1). Dat het draaivuur van den 2den rang op den Brandaris van *Terschelling*, na ondergane voorziening, weder is ontstoken met zonsondergang van den 15den dezer en sedert dat tijdstip geregeld alle nachten brandt van zonsondergang tot zonsopgang.

2). Dat het sinds eenigen tijd op den vuurtoren van *Kijkduin* brandende *Kleine* of *Hulplicht* des avonds van den 25sten dezer zal worden vervangen door het op dien vuurtoren aangebragte *Catadioptrieke Licht van den 1sten rang*, 't welk, gerekend van den datum, geregeld alle avonden met zonsondergang zal worden ontstoken en met zonsopgang gebluscht.

Dit nieuw stilstaand Licht is 49.12 N. ellen boven gewoon volzee verheven; het zal 3/4 van den horizon verlichten, en wel den boog welke begrepen is tusschen het zuiden 30° west, door het westen, noorden en oosten tot oost 20° zuid (in zoover het licht niet door de hooge duinen van *Texel* wordt onderschept); zoodat de kompasstreken Z. 30° W. en O. 30° Z. de scheidingen tusschen licht en donker aangeven, alles volgens miswijzend kompas.

Van een gewoon scheepsdek zal dit nieuwe licht op zes Duitsche zeemijlen zigtbaar zijn, meer of minder, naar gelang der luchts- of weêrsgesteldheid en naar mate het oog des waarnemers hooger of lager boven den waterspiegel is geplaatst.

221ste STAATSLOTERIJ.
Prijzen van *f* 100 en daarboven.

Trekking der Vierde Klasse.

1ste *Lijst*. No. 4357 en 13341 ieder een prijs van *f* 1250. No. 14859 een prijs van *f* 1000. No. 6865, 9445, 12541, 18395 en 18753 ieder een prijs van *f* 400. No. 3257, 7014, 10989 en 13663 ieder een prijs van *f* 200. — *2de Lijst*. No. 18606, 17262, 15686, 11736, 8412 en 4117 ieder een prijs van *f* 1000. No. 9487 en 11666 ieder een prijs van *f* 200. No. 4463, 7417, 43, 7835, 9217, 19172 en 17094 ieder een prijs van *f* 100. — *3de Lijst*. No. 9498 een prijs van *f* 25000. No. 11025 een prijs van *f* 5000. No. 10241 een prijs van *f* 2500. No. 6003 en 8533 beide een prijs van *f* 1000. No. 5973, 14729, 17674 en 17962 ieder een prijs van *f* 400. No. 11446, 11836, 12052 en 78 ieder een prijs van *f* 200.

No. 2206, 2374, 5010, 7201, 13487 en 15889 ieder een prijs van *f* 100.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 30sten September tot en met den 6den October 1853 zijn te *Groningen* geboren 12 zoons en 17 dochters; getrouwd 3 paren; overleden 4 ouden en 6 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 4 October.

TARWE.	Zw. Zand 66 ℔ *f* 7,05	» 40 ℔ *f* 3,65
Oude 70 ℔ *f* 12,75	Veen 64 » » 6,50	Zw. Voer 36 » » 3,40
N. Oml. 68 » » 11,75	» 66 » » 6,90	» 38 » » 3,55
» 70 » » 12,25	GERST.	» 40 » » 3,70
» 72 » » 12,75	N. Winter 54 ℔ *f* 6,70	BOONEN.
» Old. 68 » » 11,50	» 56 » » 7,00	N. Paardeb. *f* 7,25 75
» » 70 » » 12,00	» 58 » » 7,30	ZADEN, ENZ.
» » 72 » » 12,50	Zomer 54 » » 6,30	Gr.Gortp.m. *f* 10,50,75
» » » »	» 56 » » 6,60	Par.100 N.℔ *f* 14,50 *f* 17
ROGGE.	Knobbe 60 » » 7,15	Old. Koolz. *f* 11,50 *f* 12
O. Inl. 64 ℔ *f* 8,35	» 62 » » 7,45	Oml. dito *f* 11,50 *f* 12½
» » 66 » » 8,75	HAVER.	Oostfr. dito *f* 12.75 *f* 13
N. » 68 » » 9,15	Dikke 38 ℔ *f*	Zomerzaad *f* 9 a *f* 10,75
» » 70 » » 9,55	» Nieuwe 40 » » 3,70	Lijnzaad *f* 10 *f* 11,25
» » » »	» 42 » » 3,85	G. Mosterdz.v. *f* 9 tot *f* 15
BOEKWEIT.	» 44 » » 4,00	Raapolie p.v. *f* 37,50
Gr. Zd. 64 ℔ *f* 6,80	» 46 » » 4,15	Prijs der Boter.
» » 66 » » 7,20	» 48 » » 4,30	1ste soort ¼ ton *f* 37½
» » 68 » » 7,60	» 50 » » 4,45	a - 38
	O.Bl. Voer » »	2de » » » *f* 35
	Bl. Voer 38 » » 3,50	a - 38

Tarwe over 't geheel iets minder begeerd. — Rogge 25 ct. en Boekweit 35 ct. hooger verkocht. — Gerst weinig aan en 40 ct. hooger verkocht. — Haver mede 15 a 20 ct. hooger wel afgaande. — Boonen ruim prijshoudend. — In Zaden ging weinig om. Geel Mosterdzaad gevraagd en hooger verkocht. — Gort mede iets aangenamer.

ROTTERDAM, 3 *October*. Tarwe: Zeeuws., Vlaams. en Overm. bij onbeduidenden aanvoer *f* 1 per mud hooger, dito beste Jarige van *f* 14,50 tot *f* 15,50; mindere van *f* 12,50 tot *f* 14; dito beste Nieuwe van *f* 14,50 tot *f* 15,50; mindere van *f* 13 tot *f* 14; Pools. en Roode weinig ter markt en mede belangrijk hooger; 152, 154, 155 ℔ witb. Pools. *f* 450, *f* 455, *f* 460, *f* 465; 157 ℔ dito *f* 475; 153 ℔ O. dito *f* 450; 158 ℔ Roode dito *f* 455, *f* 460; 157 ℔ Rostock *f* 440; 156 ℔ dito *f* 445, *f* 450; 155 ℔ Pomm. *f* 460; 156 ℔ Jar. Ned. Rijn *f* 440; 153 ℔ Odessa Pools. *f* 405; 157 ℔ Odessa *f* 390; 161 ℔ Jar. Hoogl. Kleefsche *f* 475; 161 ℔ N. dito *f* 475, *f* 478, *f* 485; 162 ℔ dito Bovenl. Rijs *f* 480; 161 ℔ Petersb. Cub. *f* 400; 160, 161 ℔ dito *f* 400, *f* 410. — Rogge: N. Overm., Zeeuws. en Vlaams. weinig aangebragt en 75 cents hooger, *f* 9,75 a *f* 11; Buitenl. soorten mede merkelijk hooger; 145 ℔ Eupatoria *f* 270, *f* 275, *f* 280; 142 ℔ dito *f* 265; 146 ℔ Odessa *f* 270, *f* 280; 148 ℔ Kaukasus *f* 275, *f* 280; 146 ℔ Koningsb. *f* 270; 142 ℔ Arch. *f* 265, *f* 268, *f* 270; 142 ℔ Jar. dito *f* 265; 143 ℔ N. dito *f* 275; 142, 143 ℔ dito te Schiedam *f* 266, *f* 270; 142 ℔ Petersb. *f* 264; 140 ℔ O. Riga *f* 250; 140 ℔ Galatz *f* 240; 145 ℔ Odessa te Delfsh. *f* 265. In publ. veiling ca. 42 last 141 ℔ Odessa *f* 232, *f* 235. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. 20 c. hooger, Winter *f* 6,70 a *f* 7,30; dito Zomer *f* 6,30 a *f* 7; 133 ℔ N. Libau *f* 268. — Haver: 20 cents hooger, Zeeuws. en Inl. Korte *f* 3,60 a *f* 4,70; dito Lange *f* 3 a *f* 3,80; 110 ℔ Jar. fijne Vriesche *f* 150. — Boekweit 20 cents hooger, op 140 ℔: N. Noordbrab. *f* 244, *f* 245, *f* 248; 's Bossche *f* 242; Steenb. *f* 248; Vlaamsche *f* 238, *f* 240, *f* 244; Rijn *f* 240, *f* 245, *f* 248; Jar. Rozend. *f* 240; dito Amersfoortsche *f* 235; O. grove Fransche *f* 205, *f* 207, *f* 212, *f* 215; fijne dito *f* 200, *f* 205. — Erwten: Zeeuws. Groene 25 cts. hooger, *f* 9 a *f* 10; Groote dito *f* 10,50 a *f* 11,75; Geld. Graauwe *f* 13 a *f* 16,50. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte *f* 12 a *f* 13,50; dito Bruine *f* 12,50 a *f* 14,50; dito Paardenboonen *f* 7,30 a *f* 7,75. — Koolzaad: Vlaamsch en Zeeuwsch gestort 66½ p. vl.; Vlaamsch gest. 66 p. vl.; Zeeuwsch en Overmaasch in zakken 65½ p. vl.; Zeeuwsch in zakken 65 p. vl.; gering Flakkeesch 63 p. vl.

AMSTERDAM, 3 *October*. De marktprijzen van Boter waren heden als volgt: Vriesche *f* 46 à *f* 48, Kuinder *f* 44 à *f* 46, Kamper *f* 44 à *f* 46, Deventer *f* 37 à *f* 42, Zwolsche *f* 40 à *f* 44.

AMSTERDAM, *5den October*. Heden verkocht van Tarwe: 126 ℔ b. Poolsche *f* 435; 128 ℔ dito *f* 450; 134 ℔ p. Petersb. Kubanka *f* 405. — Van Rogge: 117, 118 ℔ n. Archangel *f* 266, *f* 269; 118, 120 ℔ n. Petersb. *f* 269, *f* 275; 116 ℔ o. gedr. *f* 258; 120 ℔ o. Odessa *f* 267; 121 ℔ Pruis. *f* 277; 114 ℔ o. gedr. *f* 252; 114, 115 ℔ ger. Eupatoria, veilings-conditie *f* 240; 116 ℔ o. gedr. *f* 260, *f* 261; 122 ℔ p. n. Odessa *f* 284. — Gerst wederom hooger verkocht; 100 ℔ n. Old. Winter *f* 221. — Boekweit prijshoudend zonder omgang.

Koolzaad ½ p. vl. lager. In veiling BS. Fransch *f* 303; op 9 vat Olie in Oct. 69½ p. vl.; Nov. en Dec. 70½ p. vl.; April 1854 72 p. vl. — Lijnzaad in een doen; 112 ℔ Odessa *f* 327.50; 112 ℔ Petersb. *f* 315. — Raapolie dadelijk iets flaauwer, op levering van het najaar merkelijk lager; op 6/w. *f* 38,50; Vlieg. *f* 37,25; Nov. *f* 37,75 a *f* 37; Dec. *f* 38.75 a 25; Mei 1854 *f* 40,25 a *f* 39,75. — Lijnolie op 6/w. *f* 31,25; vlieg. *f* 30; voorjaar *f* 31. — Hennepolie op 6/w. *f* 41; vlieg. *f* 39,75.

LONDEN, 3 *October*. Van inl. Tarwe was heden de markt niet ruim voorzien en daar de kwal. over het algemeen niet mooi was, ging het aanwezige tot de koersen van l.l. Maandag slepende van de hand; ook voor vreemde werden bij kleinigheden de vorige prijzen betaald. Van Gerst bedong alleen puike soort de notering der vorige week. Boonen en Erwten onveranderd. Haver 6 p. a 1 sh. hooger met weinig handel.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 4 *October*. Horenvee heden ruim 80 stuks aangevoerd, die grootendeels uit kalfkoeijen bestond, van vet vee één enkele ter markt. — Koopers waren er in groot getal opgekomen; daar echter de prijzen nog al eene belangrijke daling hadden ondergaan, was de verkoop niet bijzonder vlug, hetwelk men voornamelijk toeschrijft aan de op morgen te Slochteren te houden markt. — Schapen wel aangevoerd, doch hierin werd weinig handel gedreven, er waren weinig koopers aanwezig en er werden vorige prijzen gevraagd. — Varkens, zoowel oude als jonge goed aangevoerd, maar de handel welke hierin werd gedaan, was van luttel beteekenis; er werden echter goede soorten ter markt gevonden, maar men vond niet veel koopers.

In eenige afdrukken van ons vorig nommer staat in den 2den regel der opgaaf van de paardenmarkt te Groningen: groot aantal; men leze: *gering* aantal.

WESTERBORK, 3 *October*. Op de jongstleden Vrijdag alhier voor het eerst gehoudene jaarmarkt waren aangebragt 158 koeijen, 69 varkens en 2644 schapen. Het vee was goed gewild en is voor het grootste gedeelte verkocht. De prijs der koeijen was van *f* 15 tot *f* 70, die der varkens van *f* 3 tot *f* 18 en die der schapen van *f* 3 tot *f* 5,75.

SLOCHTEREN, 5 *October*. Heden werd alhier onder begunstiging van goed weder de najaarsmarkt gehouden, waartoe eene groote menigte volks was opgekomen. De aanvoer van rundvee mogt met regt aanzienlijk heeten; de handel was echter niet overvlug: vroegmelkte koeijen werden verkocht van *f* 70 tot *f* 150, *f* 155, enkele tot *f* 165, vet vee van *f* 80 tot *f* 130 à *f* 135, dat is van 17 tot 18½ à 19 cent de 5 ons; vaalmelkte wel aangevoerd en een tamelijke handel. Uit onderscheidene oorden, zooals uit Friesland, Overijssel, Holland en Drenthe, waren koopers op deze markt aanwezig; de grootste aankoopen werden door Friesche kooplieden gedaan. — Paarden veel aangevoerd, voornamelijk jonge soorten; de prijzen waren lager; behalve kooplieden hiervoor uit bovengenoemde provinciën, waren ook kooplieden uit Saksen ter markt, die veel aankoop in jonge soorten hebben gedaan.

AMSTERDAM, 3 *October*. Werden aangevoerd 179 vette runderen, golden *f* 200, *f* 180 en *f* 160; 234 melk- en kalfkoeijen *f* 150, *f* 120 en *f* 100; 259 vette varkens 50 à 52 cents het Ned. ℔; 38 magere varkens *f* 12, *f* 10 en *f* 8.

LONDEN, 3 *Oct*. De aanvoer was deze week matig. Runderen vonden heden willig koopers, echter niet hooger dan Vrijdag. Van schapen waren 29,900 st. aan de markt, die goed verkocht werden tot cirka 2 d. hooger dan Vrijdag voor de middel en infer. soorten.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 5 October.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 61⅝, 62⅛, 61⅝; Dito Dito 3 pCt. 74½, 74⅝, 74⅝; Dito Dito 4 pCt. 93⅛, 93¼, 93⅛; O. I. Leening 4 pCt. 93¼; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 92⅞; Haarlemmermeer 5 pCt. 100¼. — BELGIE, bij *Rothschild*, 2½ pCt. 50⅝, 50¾, 50⅝. — FRANKRIJK, Obligat. 3 pCt. 69½. — SPANJE, Onbep. Stukk. 1 pCt. 21 7/16, 22 9/16, 21 9/16; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 41 1/16, 41 3/16, 41⅛; Coup. Bewijzen 5 7/16, 5½; Amort. Schuld 4⅞. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 38⅛, 38⅝, 38 3/16.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 106⅝; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 97, 97¼; Dito 4½ pCt. 96⅝, 97; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 90¼; Dito bij id., 5de Serie 4 pCt. 90¼; Cert. te Hamburg 5 pCt. 103⅛; Certific. van Inschrijving in Assignatiën 6 pCt. 73. — POLEN, Cert. 4 pCt. 84⅛. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 78½, 78⅝; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 40 5/16, 40⅜; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 40 5/16, 40⅜; Dito Nieuwe 5 pCt. 92¾, 93¼, 92¾; Metall. La. B. 5 pCt. 92⅝, 93¼, 92¾; N. Weener Loten v. 250 fl. 373; Orig. Amerik. Bank-Act. 4; Nap. Cert. bij *L.* en *B.* 5 pCt. 97; Denem. 5 pCt. 102⅝; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 100; Braz. 5 pCt. 97⅝, ½; Mexik. 22 15/16, 23⅛, 23; Peru 4½ pCt. 68⅞, 69½, 69¼; Gren. Uitg. 8¼, 1 5/16; Ecuador 3 15/16; Thes. Amst. 106½,

De prijzen onzer binnenl. fondsen waren heden zeer vast, bij vrij levendige affaire in Integralen. — De markt in vreemde effekten was over het algemeen iets gunstiger gestemd; voor de meeste soorten waren min of meer verbeterde koersen te bedingen, bij eenigen handel in Spaansche, Portug., Oostenr. en Mexik. — Van Zuid-Amerik. zijn Peru, ten gevolge van vele verkoopers, die daarin te voorschijn kwamen, 1 pCt. in prijs teruggegaan.

Gren. Onbep. St. 2¼ pCt. 20, ⅛; Mexik. Onbep. St. 22⅛, ⅜; Bl. Gr. Onbep. St. 4 15/16, 5; Dito v. 500 £ 5, 1/16.

Koers van het Geld: beleening 2½, 3; Prolong. 3; Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 61⅞; Spaansche 1 pCt. 21 9/16; Binnenl. 3 pCt. 41⅛; Metall. 5 pCt. 78⅝.

ADVERTENTIEN.

*** De Ondergeteekende, overeenkomstig de annonce in de **Haarlemmer Courant** van den 28sten September j.l. uitgenoodigd zijnde, om ook eenige gelden te verzamelen voor de oprigting van een **PROTESTANTSCH ARM- en WEESHUIS** te ***CLEEF***, biedt zich daartoe gaarne aan bij dezen. Te *Cleef* werden tot hiertoe behoeftige ouden en kranken, alsmede weezen en verwaarloosde kinderen opgenomen in het gesticht van het algemeene armbestuur. Daar dit echter langzamerhand geheel onder het bestuur van Roomsch-Katholijken is gekomen, en ten laatste zelfs aan Barmhartige Zusters toevertrouwd, die niet nalaten haren invloed op de Protestanten, die zij verzorgen, uit te oefenen, zoo heeft men de behoefte aan eene afzonderlijke Protestantsche armeninrigting dringend gevoeld en zijn van verschillende zijden, ook van hoog aanzienlijke personen, reeds bijdragen ingekomen, maar de benoodigde sommen zijn toch nog bij lange niet gevonden.

De Cleefsche Broeders vestigen daarom ook het oog op de ondersteuning der Nederlandsche geloofsgenooten, en zullen dit immers niet vergeefs gedaan hebben.

Bij den ondergeteekende is reeds ontvangen: van N. N. *f* 2.00, en uit *Leeuwarden* van K. een Coupon Werkelijke Schuld, à *f* 6,18½.

GRONINGEN, 6 October 1853.

C. H. VAN HERWERDEN, C.H.z.

*** De **COMMISSARISSEN** voor de ***SPIJSUITDEELING aan BEHOEFTIGEN*** te ***Groningen*** brengen ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat hunne **REKENING en VERANTWOORDING** over den afgeloopen Winter ter inzage ligt van VRIJDAG den 7den tot en met VRIJDAG den 14den October 1853, in het LOKAAL van de SPIJSUITDEELING, in de Zwanenstraat.

GRONINGEN, 6 October 1853.

Namens de Commissarissen voornoemd:
CANTER-CREMERS, *Secretaris.*

*** Onder dankbetuiging voor de welwillende medewerking, met welke Groningens Ingezetenen in den vorigen Winter getoond hebben, te willen behulpzaam zijn in het uitreiken van verwarmend en gezond voedsel aan hunne verarmde Stadgenooten, hebben de **COMMISSARISSEN** voor de ***SPIJSUITDEELING aan BEHOEFTIGEN*** — daartoe aangezocht zijnde door vele Ingezetenen, in aanmerking nemende én de duurte van schier alle levensmiddelen én het heerschen der Cholera in ons Vaderland, waarvan ook welligt onze Stad niet verschoond zal blijven, — besloten, om gedurende de Maanden **November, December, Januarij, Februarij** en **Maart** aanstaande, **drie malen per week** de gewone **UITDEELINGEN** te doen plaats hebben. — De INTEEKENINGSBILJETTEN worden rondbezorgd, waarop een ieder, voor zoovele Portiën als hij mogt verkiezen, zal kunnen inteekenen, terwijl zij hopen, dat hunne Stadgenooten door eene ruime Inteekening hunne belangstelling in deze, vooral in de tegenwoordige omstandigheden, nuttige Inrigting wederom zullen laten blijken.

Ingezetenen bij vergissing geen Inteekeningsbiljet bekomen hebbende, worden ten vriendelijkste uitgenoodigd, hetzelve bij een der Commissarissen aan te vragen.

GRONINGEN, 6 October 1853.

G. VAN CALCAR, JR.	D. R. WIJCKERHELD BISDOM.
H. NIENHUIS.	P. W. VAN HEIJNINGEN BOSCH.
G. CREMERS.	C. H. VAN ANKUM.
A. VAN BERCHUIJS.	M. BACKER.
J. H. JAPPÉ.	P. TRESLING.
J. J. CANTER-CREMERS.	
T. J. VAN IDDEKINGE.	

DE VEREENIGINGEN
Ons Genoegen
EN HET
GRONINGER HARMONIE-GEZELSCHAP,

in aanmerking genomen hebbende de tijdsomstandigheden, mede met het oog op den aannaderenden Winter en het heerschen der Cholera in ons Vaderland, hebben besloten **tot het houden van eene OPENLIJKE VERGADERING**, uit te voeren door de **beide** genoemde **Vereenigingen, ten voordeele van de Commissie voor de Spijsuitdeeling**, of, daartoe onverhoopt termen bestaande, **van de Commissie voor de Cholera;** en wel op MAANDAG, den 10den October e.k., des avonds te 6 uur, in de GROOTE CONCERTZAAL alhier. Men vleit zich, dat reeds het doel alleen eene voldoende reden zal wezen, om deze zaak bij het Publiek van *Groningen* bijval te doen vinden, zoodat men de hoop koestert, dat de inteekeningslijsten, die ook heden nog den Ingezetenen zullen worden aangeboden, van dien bijval ruimschoots de blijken zullen opleveren. — De prijs is voor het Publiek bepaald op *f* 1—00 voor een Heer en *f* 0—50 voor eene Dame.

MORGEN en **MAANDAG** zullen er nog BEWIJZEN van TOEGANG te verkrijgen zijn aan 't Concerthuis in de Poelestraat.

GRONINGEN, 7 October 1853.

Namens de Commissie tot regeling van wege de Vereeniging Ons Genoegen:
H. ILPSEMA VINCKERS.
Namens het Groninger Harmonie-Gezelschap:
J. S. JUCHTER, R.z.,
President.

PROGRAMMA.

EERSTE AFDEELING.

1. OUVERTURE no. 2 van KALLIWODA.
2. VOORWOORD.
3. Eene BLOEM uit de VOLKSKLASSE, van den Vlaamschen Dichter J. VAN BAERS.
4. De ZIEKE JONGELING, van denzelfde.
5. POTPOURRI uit *de Martha*.
6. Bij 't KERKPORTAAL, van J. VAN BAERS.

TWEEDE AFDEELING.

7. UNCLE TOM'S GALOP.
8. De DURGERDAMSCHE VISSCHERS, van J. J. L. TEN CATE.
9. POTPOURRI uit *Masaniello*.
10. Het PAARDENDEK.
11. NAWOORD.
12. MARSCH uit *le Prophête*.

Aan OUDERS of VOOGDEN geeft de ondergeteekende te kennen, dat hij met **November TWEE UREN per week** openhoudt voor **ONDERRIGT** te geven aan **Kinderen**, welke geene gelegenheid hebben aan de Scholen of aan Huis.

P. BEKKER, *Stads Dansmeester.*

BIJBELGENOOTSCHAP.

AFDEELING LEENS.

OPENLIJKE VERGADERING op ZONDAG den 16den October 1853, des namiddags te *twee uur*, in de KERK der Hervormden te *Ulrum*. De opwekkende Rede zal gehouden worden door Ds. **G. HEERES**, Pred. te *Zuidhorn*. Daarna vereenigen zich de Leden en Begunstigers ten Huize van J. SLEUVER, tot eene gezellige zamenkomst. Zij worden uitgenoodigd, deze zamenkomst zoo veel mogelijk voltallig te bezoeken, daar het

Bestuur er prijs op stelt, sommige zaken, het Genootschap en de Afdeeling betreffende, ter hunner kennis te brengen.
Namens het Bestuur der Afdeeling:
J. DOUWES, Jr.,
Secretaris.

*** GEWONE BESLOTENE VERGADERING van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der MAATSCHAPPIJ **Tot Nut van 't Algemeen**, op WOENSDAG den 12den October 1853, des avonds te **zes** uur, in het Concerthuis, in de Poelestraat. — Verslag over de Kweekschool voor Onderwijzers. Examen der Kweekelingen dier School. — Keuze van een Lid in het Bestuur, enz.
Namens het Bestuur:
R. J. SCHIERBEEK, *Secretaris.*

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:
Mr. **C. B. WICHERS**
met
G. J. C. WICHERS.
GRONINGEN, 1 October 1853.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:
J. VAN LOO
met
E. R. VAN OECKELEN.
HAREN, 6 October 1853.

*** Mijne geliefde Echtgenoote G. SIJBOUTS beviel heden van een' ZOON.
APPINGEDAM, 1 October 1853.
Mr. **A. W. WICHERS.**

*** Bevallen van eene DOCHTER JOHANNA DE VRIES, Echtgenoot van
JACOB J. LAMERIS.
GRIJPSKERK, 4 October 1853.

*** Heden overleed alhier, na een langdurig doch geduldig doorgestaan lijden, onze hartelijk geliefde Broeder, de Heer LUDOVICUS KNIPHUISEN, in den bloeijenden leeftijd van bijna vijfentwintig jaren. Wij verliezen veel in hem, want hij was de vreugde van onzen huiselijken kring.
ABBEKERK, 28 September 1853.
A. MAAGH KNIPHUISEN.
Mede namens mijnen Broeder en mijne Zusters.

*** Heden overleed onze waarde Zuster en Tante HARMANNA VASTER, in den ouderdom van ruim 70 jaren.
GRONINGEN, 4 October 1853.
B. DOMMERING.
D. DOMMERING VASTER.
Uit aller naam.

*** Op den 4den October 1853 overleed binnen *Groningen* JACOBA CORNELIA VAN HEUVEN, hartelijk geliefde Echtgenoot van
A. DE KNIJFF.
Eenige kennisgeving.

*** Door **S. E. VAN NOOTEN**, te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven **een nieuw Werk**, getiteld:

EEN TAFELBOEK,

DOOR
J. HERMAN DE RIDDER,
Christenleeraar.
In gr. 8vo, met gegrav. Vignet. Prijs *f* 3.
INHOUD:
I. PERSOONLIJK LEVEN. 1. Uw Vader weet wat gij van noode hebt. 2. Hoe de Bijbel het sterven afteekent.
II. HUISELIJK LEVEN. 1. Eerste Gebedjen. 2. Wellevendheid.
III. OPENLIJK LEVEN. 1. Een Utopiaansche kermisvoorstelling. 2. Wat een arm dorp kan verrijken. 3. Op Straat. 4. Bedelarij wering.
IV. WERKDADIG LEVEN. 1. Een Hoogduitsche prent. 2. Genootschappen. 3. Het Javaansche Nieuwe Testament.
V. VOORBEELDIG LEVEN. 1. Een Kapitalist op blooté voeten. 2. Een Schaapherder. 3. Een Meesterknecht. 4. Een Schoenmaker. 5. Twee kinderlooze Weduwen. 6. Een Apologeet. Slotwoord.

*** Bij **G. B. VAN GOOR**, te *Gouda*, komt van de pers, **à 90 Cents**, de **Eerste Aflevering** van den **tweeden, verbeterden en vermeerderden Druk** van den **ALGEMEENEN**

KUNSTWOORDENTOLK,

DOOR
J. KRAMERS, Jz.
Bevattende de Vertaling en Verklaring van alle Vreemde Woorden en Zegswijzen, die in Geschriften van allerlei aard, in de taal der Zamenleving, in Handel, Bedrijf, enz. voorkomen, met aanduiding van de uitspraak en den klemtoon dier woorden en naauwkeurige opgave hunner afstamming en vorming.
Dit Werk zal in Één Deel van ongeveer 10 Afleveringen kompleet zijn.

*** Bij den Boekhandelaar **A. L. SCHOLTENS**, te *Groningen*, is gedrukt en uitgegeven en mede alom te bekomen:

REGISTER
VAN HET
ARCHIEF VAN GRONINGEN,
DOOR
Mr. H. O. FEITH,
Archivarius der Provincie Groningen.
Chronologisch gedeelte. 802–1524.
Eerste Deel.
392 Bladz. — Prijs: ***f* 2.50.**

Leesbibliotheek.

Ondergeteekende neemt de vrijheid, bij het naderende Leesaizoen zijne **LEESBIBLIOTHEEK** op nieuw in de attentie van het geachte Publiek aan te bevelen. — Het **vervolg** van den **CATALOGUS** zal binnen kort verkrijgbaar zijn.
GRONINGEN, 28 September 1853.
S. C. VAN DER SLEESEN,
Oosterstraat, nabij de Markt.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente ***WILDERVANK***, brengen ter kennis van het Publiek, dat op de aanstaande **HERFSTMARKT** te ***WILDERVANK***, invallende op **Dingsdag den 11den October, geen RUNDVEE** van **buiten deze Provincie** kan worden toegelaten, tenzij de Houders voorzien zijn van de **vereischte vergunning**, en dat van Rundvee, uit Gemeenten **dezer Provincie** herkomstig, de **gewone Bewijzen** van **gezondheid** zullen moeten worden vertoond.
Wijders dat diegenen welke **PLAATSEN** verlangen voor KRAMEN of OVERDEKTE STALLEN, zich tot eene LOTING zullen moeten aangeven op **Maandag den 10den October**, 's morgens tusschen 8 en 9 uur, ten Gemeentehuize te *Wildervank*; en eindelijk, dat alle **BEDELARIJ** zal worden **geweerd**, en geenerhande **SPELEN** om GELD of GELDSWAARDE zullen worden gedoogd.
WILDERVANK, 5 October 1853.
Burgemeester en Wethouders voornd.:
H. J. ENGELKENS,
De Secretaris:
H. A. VEENHOVEN.

*** Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ** en Mr. **J. J. CREMERS**, Notarissen te *Groningen*, zullen, ten verzoeke van den Heer J. H. DE GRIJS, te *Assen*, op **HEDEN** VRIJDAG den 7den October 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van J. H. EEKHOFF, Kastelein te *Groningen*, publiek worden verkocht:
I. De EIGENDOM van 30 B., 76 R., 80 Ell. *Behuisde Landerijen en Gronden*, genoemd *het Corpus de Linde*, gelegen te *Marum*, onder vaste, altijddurende en in alle liniën vererfende beklemming in gebruik voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 100—00.
Met dezen Eigendom zal waarschijnlijk worden verkocht: het REGT van COLLATIE te *Marum* en het REGT van JAGT en VISSCHERIJ in *Vredewold*.
II. De EIGENDOM van ongeveer 41 B., 95 R., 30 Ell. *Behuisde Landerijen en Gronden*, genoemd de *Wester Linde*, gelegen te *Marum*, onder vaste, altijddurende en in alle liniën vererfende beklemming in gebruik voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende, huur van *f* 120—00.
N.B. Van deze Eigendommen worden de BEKLEMMINGEN verkocht den 3den October 1853.
III. De EIGENDOM van 2 B., 60 R. *Behuisd Land en Grond*, gelegen te *Marum*, onder vaste beklemming in gebruik bij J. K. LINSTRA en Vrouw, voor eene jaarl., op den 12den Mei verschijnende, huur van *f* 14—42⁵; doch na den 1sten Mei 1855 van *f* 18—42½.
IV. De EIGENDOM van 38 R., 10 Ell. *Behuisd Land en Grond*, gelegen te *Marum*, in gebruik bij de Wedw. J. J. LINSTRA, voor eene jaarl., op Mei verschijnende, grondpacht van *f* 7—00.
V. De EIGENDOM van 2 B., 33 R., 60 Ell. *Behuisd Land en Grond*, gelegen te *Marum*, in gebruik bij L. H. RENKEMA en Vrouw, voor eene jaarl., op Mei verschijnende, grondpacht van *f* 20—00.
VI. De EIGENDOM van 76 R., 70 E. *Behuisd Land en Grond*, gelegen te *Marum*, in gebruik bij H. S. WIELINGA en Vrouw, voor eene jaarl., op Mei versch., grondpacht van *f* 11—00.
VII. De EIGENDOM van 1 B., 34 R., 40 E. *Behuisd Land en Grond*, gelegen te *Marum*, in gebruik bij F. IJ. OOSTERHUIS, voor eene jaarl., op Mei verschijnende, grondpacht van *f* 22—00 en twee jonge Hanen.
VIII. De EIGENDOM van 95 R., 30 E. *Bouw- en Weideland*, gelegen te *Marum*, onder vaste beklemming in gebruik bij J. E. VAN DER VELDE en Vrouw, voor eene jaarl., op Mei verschijnende, huur van *f* 6—00.
Om te aanvaarden dadelijk na den Toeslag.
Mr. C. DE RANITZ, }
Mr. J. J. CREMERS, } *Nots.*

VERKOOPHUIS IN DE OOSTERSTRAAT.

MAANDAG den 10den October 1853, des morgens te 10 uur en vervolgens, VERVOLG van de **VERKOOPING** der **MEUBELEN**, MANUFAKTUREN, WOLLEN GOEDEREN, ENZ. — Tevens zal alsdan worden verkocht: een welloopend **BILJART** met QUEU'S, BALLEN en verdere TOEBEHOOREN; een en ander alsnog te bezien Zaturdag bevorens, des namiddags van 2—5 uur.
HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

De geannonceerde VERKOOP van het **SCHOENER GALJOOTSCHIP *TECLA JOHANNA***, liggende te *Zwolle*, gevoerd door wijlen Kapitein W. M. DIETERS, zal **geen voortgang hebben.**

TE HUUR:

Eene roijale **HEEREN BEHUIZING**, tegen den 1sten ***NOVEMBER*** aanstaande en ook vroeger te aanvaarden. Te bevragen bij den Mr. Timmerman A. G. RIGA.

TE HUUR,

op den 1sten Nov.: Een **HUIS** in de Visscherstraat, met grooten **TUIN**, I 48. Te bevragen bij den Steenhouwer D. ZUITHOFF.

Door **kwitering van Zaken**, biedt men **UIT DE HAND TE KOOP** aan: Eene uitgestrekte, met zeer vele connectiën voorziene en sedert 60 jaren bestaan hebbende **MANUFAKTUUR- en BLAAUWVERWERIJ** met alle BENOODIGDE **GEREEDSCHAPPEN**, als: KETELS, KUIPEN, PERSEN, ENZ., ENZ., ENZ., met ruime, aan het water gelegen **WERKPLAATSEN**, benevens een onmiddellijk daaraan verbonden, *vrijaal*, bijna geheel vernieuwd **WOONHUIS**; alles in zeer goeden staat, gelegen in eene der voornaamste Steden van ***Friesland.*** Dadelijk te aanvaarden en des verkiezende kan een gedeelte der Kooppenningen op de Panden gevestigd blijven. Adres, *franko*, bij E. SANTÉE KOITER, te *Groningen*.

MODERATEUR-LAMPEN,

in PORSELEIN en BRONS, uit de zeer geachte Fabrijken van **CAPY & CAUCHY**, **VAUVRAY**, **POUGET** en **PAILLARD**, te *Parijs*; fraai van vorm, goedkoop in Prijs en voor welker deugdelijkheid wordt ingestaan. Benevens de ***PATENTWASKAARSEN***, die een helder licht geven en zuinig branden, uit de Fabrijk van N. D. BRANDON en COMP., zijn te bekomen bij **G. COPINGA**, aan de Groote Markt.

FABRIJK EN MAGAZIJN VAN LAMPEN.

Ondergeteekende heeft de eer zijnen geachte Stad- en Landgenooten te berigten, dat hij op gisteren, den 6den dezer, zijn **MAGAZIJN** van **LAMPEN** heeft geopend.
Hetzelve is ruim voorzien van de **prachtigste en fijnst bewerkte MODERATEURLAMPEN**, zoo Porseleinen als Bronzen; **VAZEN**, extra fijn en van de elegantste vormen; mede een groot assortement ordinaire Bronzen MODERATEUR-, STUDEER- en KANTOORLAMPEN. In dit Magazijn zijn mede te bekomen extra fijn verlakte BREEDEN, BESCHUITDOOZEN, SOESMANDEN, BROODMANDEN, enz., alles in gothischen vorm bewerkt.
Gedurende mijne jaren lange afwezigheid ben ik steeds werkzaam geweest in het Vak van Lampen, voor zoo verre het Repareren betreft, waardoor ik, in en met de Fabrijken van Parijs bekend, in staat gesteld ben, het meest solide Fabrikaat te leveren.
Voor iedere Lamp bij mij gekocht, wordt een jaar lang ingestaan.
Een ieder wordt beleefdelijk uitgenoodigd, mijn Magazijn wel met een bezoek te willen vereeren.
Alle Lampen worden bij mij zoo spoedig en zuinig mogelijk hersteld.
W. KOETS,
Oude Boteringestraat, No. 251.

EENE BOVENWONING TE HUUR,

aan de Groote Markt, dadelijk of tegen November. Te bevragen bij A. TEUTEBERG.

UITVERKOOP.

De WINKEL in **HOEDEN**, **PETTEN**, **SIGAREN**, enz., van **J. G. WOLDRING**, voor de Apoort, wordt ***UITVERKOCHT.***
Verzoekt gunst en rekommandatie.

JACOB LEO, uit *Tyrol*,

verwittigt hiermede het geëerde Publiek, dat hij met zijne **fijn gesneden HOUT-, IVOOR- en HERTSHOORN-VOORWERPEN** en vele andere artikelen, uiterlijk **tot den 15den dezer** zal uitgepakt blijven, in het *Wapen van Amsterdam*, vooraan in de Heerestraat.

HANDSCHOENEN-MAGAZIJN.

JOH. BISCHOFER, uit *Tyrol*, wonende te *Amsterdam*, berigt het geachte Publiek, dat hij met zijn **MAGAZIJN** van alle soorten **GEMSLEDEREN-, GLACÉ-** en andere **HANDSCHOENEN**, ENZ., ENZ., tot **den 15den dezer** zal uitgepakt blijven, in het *Wapen van Amsterdam*, vooraan in de Heerestraat.

Bij de Wedw. **GOEDHUIS**, in de Heerestraat, zal op heden worden geslagt: Een extra vet en blank **ZOETEMELKS KALF**, en ZATURDAG eene puik vette **JONGE KOE.**

Bij den Vleeschhouwer **E. J. DE MAAR**, in de Nieuwe Ebbingestraat, zal op heden worden geslagt: een extra puik vet en blank **ZOETEMELKS KALF.**

WILDERVANK, 20 September 1853.
Het Kindje dat ons, nu 10 maanden geleden, door den goeden God werd geschonken, werd vier weken na deszelfs geboorte door eene ziekte aangetast, door welke reeds zeven onzer lievelingen op slechts eenige weken leeftijd in het graf werden gesleept, en waarover onderscheidene Doctoren werden geraadpleegd, maar die alle VRUCHTELOOS hunne bekwaamheden hebben aangewend; wij verwachtten van dit dan ook niet anders, dan dat het ieder oogenblik ons door den dood zoude worden ontnomen; maar nadat de Geneesheer drie weken lang, alle middelen te VERGEEFS had beproefd, en hij niets meer wist voor te schrijven, zoo raadde hij ons om het eens te proberen met de **REVALENTA ARABICA**, en toen het Kind daarvan slechts eenige malen had gebruikt, kon men al beterschap bespeuren, en in zes weken tijds was de ziekte reeds geheel geweken, en het Kind is thans nog volkomen gezond, en een frissche bloeijende jongen, waarover ieder, die met ons bekend is, zich niet genoeg kan verwonderen; het eet de **REVALENTA** met smaak en gebruikt het nog altijd als voedingsmiddel. Dat wij zeer blijde zijn, zal ieder ligt kunnen begrijpen, en uit dankbaarheid verzoeken wij dat hieraan zooveel mogelijk publiciteit worde gegeven, opdat dit kostelijk middel meer en meer algemeen bekend worde en tot heil der menschheid worde aangewend.
L. H. VAALMAN.
Zeven Kinderen te verliezen moet verschrikkelijk zijn! En naar alle waarschijnlijkheid zouden allen gered geworden zijn, had de Heer VAALMAN eerder zijne toevlugt tot de **REVALENTA** genomen of de **REVALENTA** langer bekend geweest.
De **REVALENTA** bevat meer voedende bestanddeelen dan eenig ander voedsel en toch verteert het spoedig en wekt den eetlust op; het maakt eene grage maag bij gezonden en zieken en geneest spoedig alle kwalen, die uit eene slechte spijsvertering en kwade sappen voortkomen. Hardlijvigheid, onregelmatigheid in de verrigtingen, verstoppingen, zuur, kramp, buikpijn, stuipen, maagwater, diarrhae, zenuwziekte, galachtigheid, aandoening van lever en nieren, windzucht, opgezetheid, hartkloppingen, zenuwachtige hoofdpijn, doofheid, suizen in het hoofd en in de ooren, [illegible] in bijna alle deelen van het ligchaam, slepende ontsteking en verzwering in de maag, huiduitslag, scheurbuik, koorts, klierziekte, onzuiverheid, bloedarmoede, tering (wanneer zij niet hopeloos is), waterzucht, rhumatiek, jicht, influënza, griep, misselijkheid en braking gedurende de zwangerschap, na het eten of op zee, neerslagtigheid, miltzucht, algemeene verzwakking, verlamming, hoest, aamborstigheid, benauwdheid op de borst, slijmziekte, ongeduurigheid, slapeloosheid, blozen zonder aanleiding, beving, afkeer van de zamenleving, ongeschiktheid tot studie, zinsverbijsteringen, verlies van het geheugen, duizeling, opstopping van bloed naar het hoofd, uitputting, mismoedigheid, ongegronde vrees, besluiteloosheid, wanhoop, zucht tot zelfmoord, enz.
Du Barry's Revalenta wordt in onderstaande Dépôts verkocht:
1 ℔ 2 ℔ 5 ℔ 12 ℔
2 Guld. 3½ Guld. 8 Guld. 16 Guld.
Dubbel geconcentreerde zijn in de grootere Canisters ook voorhanden.
Eene Holl. gebruiksaanwijzing is bij iedere doos.
Op aanraden van eenige Heeren Doctoren zijn wij zoo vrij, de faculteit opmerkzaam te maken, dat dit Meel er krachtig toe bijdragen kan in behandeling zijnde Patiënten te genezen, die een streng diëet moeten houden.
Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *Assen* bij H. P. A. VAN GORCUM; te *Delfzijl* bij A. W. C. KEYZER; te *Groningen* bij C. RIKKERS en M. GAASBEEK; te *Pekela* bij J. T. FELDBRUGGE; te *Veendam* bij S. SAVENYE; te *Winschoten* bij G. WASMAN, en in de overige Steden des Rijks.

IEMAND, van fatsoenlijke afkomst, in middelbare jaren, door tegenspoed gedrukt en met Huisgezin bezwaard, doch eerlijk en trouw, genegen te **werken** en eene nette hand **schrijvende**, zoekt plaats aan een of ander **KANTOOR**, in Stad of Lande; zijnde hij vroeger in het **Notariaat** en **Secretariaat** opgeleid, en in beide eenigzins ervaren. Adres met franko brieven, onder de letters T. C., aan het BUREAU dezer COURANT.

BEKWAME KLEEDERMAKERSGEZELLEN,

WERK begeerende, kunnen dadelijk Werk bekomen bij
A. TEUTEBERG.

EEN BEKWAAM GOUDDRAADWERKER

kan WERK bekomen bij
P. BARENDS, te *Veendam*.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen*.
SEPTEMBER en OCTOBER 1853.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDSTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur
25	751,89	745,55	735,22	9,5	11,6	9,7	0,95	0,82	0,97	Z.t.W.	Z.	Z.	bewolkt	betrokken	regen
26	730,25	738,57	749,18	9,5	12,7	11,1	0,99	0,92	0,84	Z.Z.W.	W.N.W.	W.N.W.	regen	regen	betrokken
27	756,73	758,43	759,13	9,1	11,8	9,0	0,86	0,77	max	Z.W.	Z.W.tW.	Z.W.tZ.	bewolkt	bewolkt	helder
28	757,76	756,30	754,76	11,0	14,0	14,0	max	0,95	0,97	Z.Z.W.	Z.Z.W.	Z.Z.W.	regen	betrokken	betrokken
29	754,37	756,60	756,31	13,0	13,2	11,5	0,88	0,82	0,89	W.Z.W.	W.t.Z..	Z.W t.W.	bewolkt	„	„
30	755,73	757,66	769,45	10,6	13,0	9,6	0,93	0,79	0,91	„	W.t.N.	W.Z.W.	weinig bewolkt	bewolkt	bewolkt
1	753,13	747,68	748,19	9,0	10,3	9,4	0,94	0,99	0,96	Z.	Z.t.W.	Z.W.t.W.	betrokken	regen	„

Gemidd. over de maand September
759,22 14,2 0,84
Regen
57,1 strepen

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.